

Különös figyelemre méltó!

DR. FORTY WUNDPFLASTER. Ahirneves Dr. Forti-féle sebtapasz

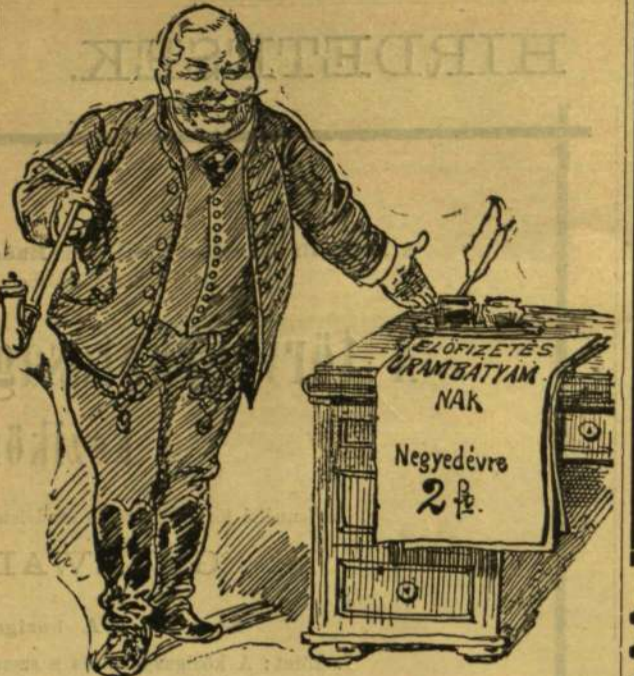

mely rendkívül győzereje, eloszlató, érlelő a fájdalomat csillapító hatással által leggyorsabb, legbiztosabb és egyszerűsége miatt győzereje eszközök között különösen bajokban. Egy csomag ára 50 kr. nagyobb csomagé 1 frt. használati utasítással együtt postán küldve 20 kralt több.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerészes urnál
Király-utca 12. sz.

Bőrcsok: Pheban Xav. Ferencz a régi és k. tábori gyógyszerésztársaságban. Istvánér 1. sz., Dr. Gürtler gyógyszerésztársaságban, Freising 7. sz., Scharrer Konrad gyógyszerésztársaságban, Mariahilferstrasse 72. sz., Frits G. és R., Bülowstrasse 5. sz., Raabe Bruno J. Bäckersstrasse 1. Drognitzkálnál. Frigóiban: Füst József gyógyszerésztársaságban, Parté 1071. Grázban: Nedved A. gyógyszer. a Mürterben. **Budapestben:** Scherzhoffer K. gyógyszer. Kristóf-ter sarkán, Egressy gyógyszer. nádor-utca 3. Pillich F. gyógyszer. Dorottya-utca. Urban J. király-utca 93. sz.; továbbá Thalimayer és Seltz, nádor-utca 10. Kochmeister Fr. utóúton, nagy koroná-utca 32. Neroda Nándor, hárs-utca 7. sz. Drognitzkálnál. Telkesy J. udvari gyógyszerésze a várban. Vlassék E. gyógyszerésze a Krisztinavárosban, János-ter. Frumm J. gyógyszerésze a Vízváros, fő-utca. Moldoványi J. gyógyszerésze, Vízváros, fő-utca. Eisendorfer G. gyógyszer. Tabánban (Károlyváros) Palota-utca és Devény Szélessy J. gyógyszerésze, Krisztinaváros, Karácsony-utca sarkán. **Acson:** Kratochvíl József. **Aradon:** Rozsnyai M. és Schäffer A. gyógyszer. **Balaton-Füreden:** Orbán J. **Balassa-Gyarmaton:** Cserenyák Gy. és Herpey K. **B.-Osztán:** Varságh B. **Bereczkó-Ujfalva:** Tamásy György. **Belvárosban:** Rothschek V. E., Tannassy K. Güll N., Orvényi O., Mihálovits István és Murakóy K. **Duna-Földváron:** Náhéra P. **Egerben:** Köllner Lőrincz gyógyszer. **Eperjesen:** Krivosz Gy. Korn V. és Makovicsky J. **Ersekújvárott:** Gollner J. **Északon:** Dienes J. G. és David Gy. **Gy. Györgyváros:** Herold N. és Baruch J. **Győrött:** Stirling K. Lippóczy M. és Mehschmidt J. **H.-Madháson:** Farkas Udán. **Husztban:** Keresztes J. és Schmidt K. **Jászberényben:** Merki J. **Kalocsán:** Horváth K. **Kapuvártól:** Gollner V. és Babochay K. **Karcagban:** Békésy B. **Kassán:** Mezey G. és Wandraschek K. **Közléthy F. Kasmárkban:** Generich C. A. **Kis-Várdán:** Khudy J. **Komáromban:** Schmidthauer A. **Kirchner M. és Kovács Arisztid. Léván:** Medveczy S. **Losoncban:** Kirschner D. és Pokorny L. **Mező-Kövesden:** Friszló B. **Mező-Kassonyban:** Rácz Gyula. **Mező-Kovácskán:** Kiss P. **Miskolcon:** csak Dr. Szabó Gyula, Rácz J. és Ujházy Kálmán. **N.-Becs-kereken:** Kovács S. **Nagy-Kanizsán:** Prager Béla. **Nagy-Károlyban:** Fileky F. **Nagy-Körösn:** Müller J. **N.-Szombaton:** Csepessy B. **N.-Váradon:** Huzella M., Molnár J. és Heringh S. **NYír-egyháza:** Korányi J. **Szopkó Alf. gyógyszer. és Kovács S. Nagy-Kál-lón:** Hvezda K. **Paksban:** Malatinszky S. **Pécsen:** Sipócz J. **Pozsonyban:** Erdy István **Putnokon:** Fekete N. **Rimaszombatban:** Hamallir K. **Szombathelyen:** Földes Gy. **Székelyvárosban:** N. E.-Ujhelyen: Zilinski J. **Sopronban:** Gräner J. **Sümegben:** Stamborsky L. **Szathmáron:** Bossin J., Dr. Lengyel M. és Literáty E. **Szarvason:** Baris E. **Szegeden:** Barcsy K. és Keresztes S. **Sz.-Fehérvárott:** Diebala Gy., Braun L. és Rieger B. **Székesly-hidón:** Szabó J. **Székesváradon:** Várdy L. és Podhradsky L. **Szolnokon:** Keckéssy F. **Szombathelyen:** Rudolf A. **Tarján:** Monó I. **Temesvároton:** Tárcazy L. és Jahnner C. M. **Tecson:** Ágoston Gy. **T.-Ujlakon:** Hoykó G. **Tokajban:** Csizsányi B. **Tolnában:** Gömbös L. **Tornalján:** Ursinyi J. **Ungvároton:** Beme L. **Lám S. Hoffmann B. Krausz A., Speck J. és Lukovics M. Václon:** Frischmann F. **Varanón:** Gaál S. **Vasspermben:** Ferenczy K. és Szili Horváth P. **Vil-lányon:** Csató Gy. **Gyula. Zilahon:** Unger G. **Zircen:** Teffel J. **Érdeklényben:** Braun F. **Désen:** Roth P. **Fogaras-on:** Stein Richard. **Kolozsvártól:** Valentin A. **Gundhardt A. Wolf J. és Dr. Ember Bogdán. Kézdí-Vásárhelyen:** Kovács F. **M.-Vásárhelyt:** Bucher M. **Nagy-Szebenben:** Molnár J. C. **Szepi-szent-Györgyön:** Beteg B., Olves P. és Barabás F. **Szászvároson:** Grafm J. **Vajda-Konyádon:** Dr. Juchó F.

Ezen kitűnő hatás, nem eléggé ajánlható gyógyszerpapaz készí-tője FORTI LÁSZLÓ. Lak.: Budapest, I. k., Nádor-utca 3.

Előfizetésre felhívás
URAMBÁTYÁM

IV. évfolyamára.

Az új negyed küszöbén felhívjuk a humornak minden kedvelőjét, hogy előfizetők díszes sorába álljanak. Lapunk célja: tartózkodván minden politikai és társadalmi pártoskodástól, humoros elbeszélésekkel és versekkel, adomákkal és szellemes ötletekkel mulattatni a közönséget.

Képeinket továbbra is Jankó rajzolja az ifjabb művész nemzedék legkiválóbb tagjaitól támogatva.

Az előfizetés ára:

júliustól szeptember végéig --- 2 frt.
júliustól december végéig --- 4 frt.

Az előző évfolyamokból is áll még néhány teljes példány rendelkezésünkre, melyet új előfizetőink egyenkint 4 frtért megrendelhetnek.

Az Urambátyám kiadóhivatala.

Kwizda köszvényfolyadékja
évek óta kipróbált háziszser
csúsz, köszvény és idegbajok ellen.

Valódiilag csak az itt mellékelt védjeggyel. — Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerésztársaságban.

Egy üveggel 1 frt o. é.
Naponkénti postai szétküldés a fő-letét által:

KWIZDA FERENCZ JÁNOS,
osztrák cs. kir. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerésztára Korneuburgban, Bécs mellett.

VÉGHLESI
VERA-FORRÁS.

Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szénsavdús, égvényes savanyúvize.

VEGHLES-SZALATNA-n (Zólyom-m.)
Budapesti főraktár
Erzsébet-körút 38-ik szám alatt.
Telephon-összeköttetés.

Számos raktár a vidéken.

SZOBRÁNCZI FÜRDŐ

négy ásványos forrásnak hideg sós-kénés vize biztos segélyt nyújt mindennemű bőrküritésekben, gyomor- és májbajokban, görvélves betegségekben, csúszos és kővérsenyű bántalmaknál, daganatok, vértódlás, székenyelés, nemi bajok és kövérség ellen.

Az újabb berendezés és átalakítás teljes kényelmet biztosít a vendégeknek és ugy a lakosok, miként az étkezés ára mérsékelve lett és jutányosnak tekinthető.

A fürdővendégek az oda- és visszautazásra vasúton Ungváron át egyharmad díj-leengedésben részesülnek. Ungvárról Szobránczra jó bérkocsik közlekednek.

Izen pártalan gyógyvíz üvegekben több évig megtartja győzerejét, miert is azt a beteg otthon is sikerrel használhatja. Egy nagy láda 40 üveggel a fürdőben 7 frt, kisebb láda 20 üveggel 4 frt. A visszalátat- is vasúti kedvezményben részesül. Megrendeléseket a Fürdőigazgatósághoz kell ezimezni. Budapestben ezen víz csupán Édeskút L.-nál kapható.

Május 1-től június 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig 30 száztól leengedés.

Fürdőorvosul a kerületi orvos, dr. Bussay ur, van megnevezve.

Szobráncz, 1889. 3971 A Fürdőigazgatóság.

A "Franklin-Társulat" kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:

Jókai Mór munkái 126—131.
Népszerű kiadás.

EGY AZ ISTEN
REGÉNY
Irta **JÓKAI MÓR.**
Második kiadás.
Ára füzve 2 frt 40 kr.

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban, Budapestben, IV, egyetem-utca 4. sz. alatt.

Olcsó Könyvtár 261. szám.
Andrássy Gyula gróf beszéde
a véderő-törvényjavaslat tárgyában.
Elmondott 1889. évi ápril hó 5-én.
Ára 20 krajczár. Postán bórmentve küldve 25 kr.

Utolsó hét!
!!HUZÁS MÁR JUNIUS HÓ 27-ÉN!!
M. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK
Főnyeremény 60.000 frt.
Az összes nyeremények 160.000 forint.
Egy sorsjegy ára o. é. 2 frt.

Sorsjegyek kaphatók a lottoigazgatóságnál Budapestben (Pest, Fivámás, főtelep), hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, sós- és adóhivatalnál; a legk. postahivatalnál; a bécsi "Mercur"-nál és minden városban és nevetségben felállított egyéb sorsjegyzáról községek.

Budapestben, 1889. évi május hó 1-én.
M. KIR. LOTTOIGAZGATÓSÁG.
Máriássy Sándor m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos és lottoigazgató.

Legjobb és Leghíresebb
Pipere Holgypor
La VELOUTINE
Különleges Rizspor
BISMUTTAL VÉNYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

A Ch. FAY-féle párisi cég
„LA VELOUTINE“
különleges rizspora eredeti minőségben kapható és utánvéttel is megrendelhető

VERTESSI SÁNDOR illatszerésztársaság
Budapestben, Kristóf-ter 8. szám.

A magyar kir. államvasutak gépgyára
a legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmulthatlan
GYAKORLATILAG LEGJOBBNAK BIZONYULT
6, 8 és 10 lóerejű locomobiljait
fa-, szén- és szalmafűtésre
valamint a magveszteség teljes mellőzését eredményező szabad. meghosszabbított rázóasztallal és szab. saját-szerű törekrostaival ellátott

48, 54 és 60" széles vaskerevű gőz-cseplőgépeit,
mely újításokkal immár 450-nél több cseplőgép működik az országban kényes sikerrel, kedvező feltételek mellett ajánlja

FEHÉR MIKLÓS,
a magyar államvasutak gépgyáranak vezérügynöke
Budapest, IX., állói ut 25. sz. „Köztelek.“

26. SZÁM. 1889. BUDAPEST, JUNIUS 30. XXXVI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 8 frt. Campán a VASÁRNAPI UJSÁG (egész évre 8 frt. Keltől előfizetéshez a postaiá megkötözött vidéki is csatolandó) POLITIKAI UDONSÁGOK: (egész évre 4 frt. Campán a POLITIKAI UDONSÁGOK: (egész évre 8 frt. Keltől előfizetéshez a postaiá megkötözött vidéki is csatolandó) POLITIKAI UDONSÁGOK: (egész évre 4 frt. Campán a POLITIKAI UDONSÁGOK: (egész évre 8 frt. Keltől előfizetéshez a postaiá megkötözött vidéki is csatolandó)

GRÓF KÚN KOCSÁRD.

TISZTELVE és csodálva említik a gróf Kún Kocsárd nevét országsherte, mióta híre ment, hogy 250,000 forint értékre becsült összes ingatlan vagyonát az erdélyrészi magyar közmívelődési egyesületnek ajándékozta.

Az a föld, Hunyadvármegye, a mely Hunyadi Jánost és Bethlen Gábort szülte a hazának, imé, megint adott egy nagylelkű honfiut, a ki helyzete előnyeit és lelke ritka erélyét kizárólag nemzete szolgálatára fordította.

Fajának szeretele annyira előtérben áll nála minden más irány és ösztön felett, mint gr. Széchenyi Istvánon kívül talán senkinél.

Folyó hó 23-án állottam előtte az E. M. K. E. hunyadmegyei választmányának küldöttségével, hogy kifejezzük hálánkat legújabb fejedelmi adományáért.

Üdvözlétünkre adott válasza mindenek felett jellemzi egyéniségét és lelke irányát.

«Hálát adok az isteni gondviselésnek, — mondá, — hogy oly vagyoni állapotba helyeztet, a mely eszélyes gazdálkodás és takarékoság mellett lehetővé tette segíteni olykor egyseseken, elősegíteni mívelődési intézményeket. Hálát adok, hogy lelkembe oltotta nemzetem erős szeretetét és megáldott akaraterővel, hogy tehetőségemhez képest meg is valósítsam a nemzet erősítésére irányuló vágyamat. Legújabb elhatározásommal azért siettem, mert nem vagyok megelégedve az állam- és nemzet-építés folyamatban levő munkájával. Figyelmeztetést kívántam adni azoknak, a kik többet tehetnek, főként, a kik az állam sorsát intezik.»

Programm, mely nem előzetesen adatik bizonytalan beváltásra, hanem egy hosszú és nemes élet irányát, eredményét foglalja magában.

Gr. Kún Kocsárd neve nem most követel először helyet a közvélemény tisztelőiben. Arcképe és életrajzát lapunk már 1861-ben közölte. Már akkor ott állott az ország legjobb és legnemesebb fiainak első sorában.

A családjára és személyére vonatkozó általános adatok úgy szólva köz tudomásuakká lettek. Ősi székely családból, a háromszékmegeyi Osdoláról származott, melyet a Ferdinánd és János királyok közötti küzdelemben, utóbbinak pártján, épen az első Kún Kocsárd emelt főnemesei állásra.

Az utódok is követték azt az irányt, hogy a történelmi nagy meghasonlásokban állandólag a nemzet oldalán foglaljanak helyet.

Maga gróf Kún Kocsárd egyik adat szerint 1801-ben született, minden esetre közelebb van a 90, mint a 80 esztendőhöz.

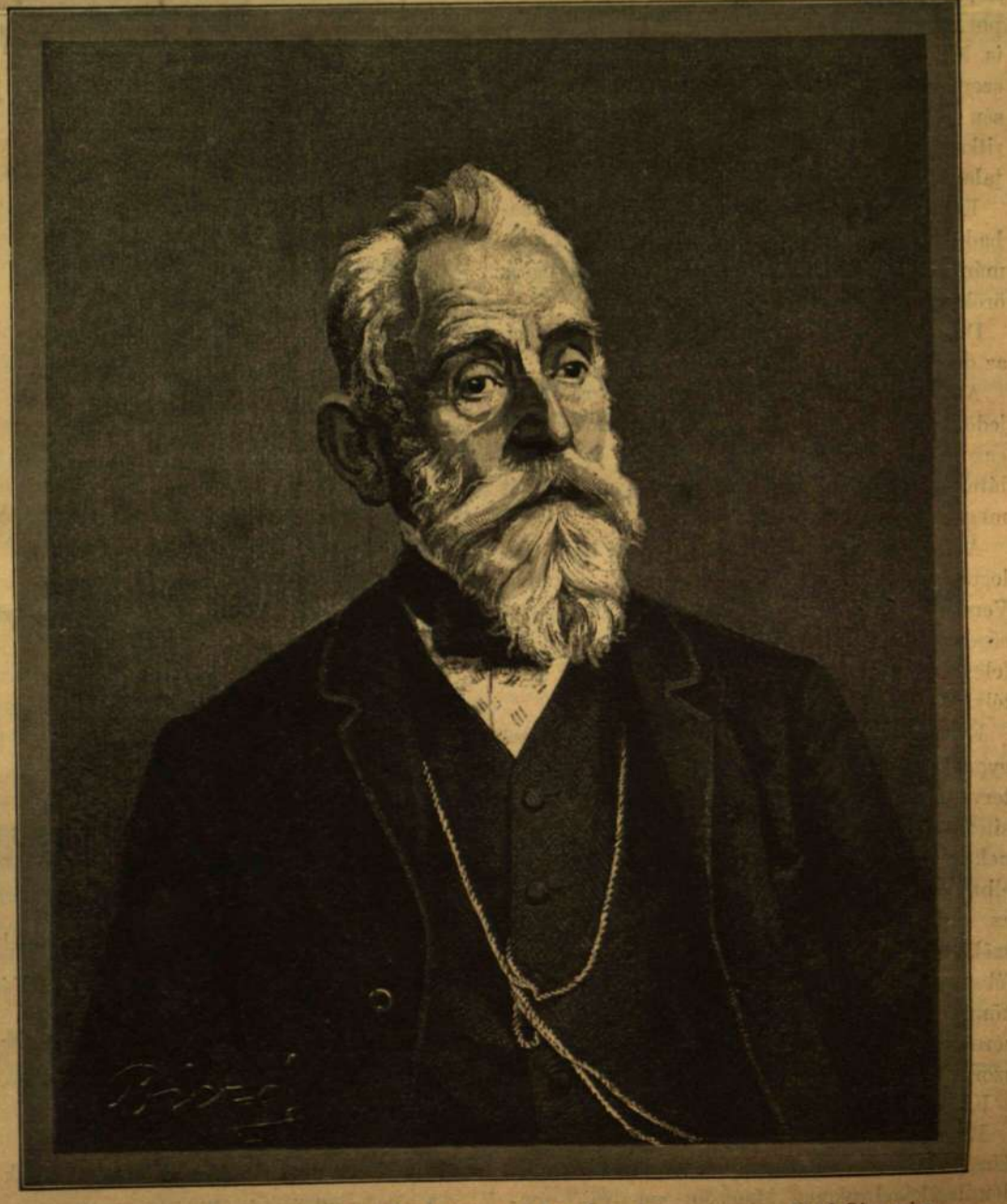
Hogy már nagyon ifju korában megyéjének alispánja, később két ízben főispánja, közben országgyűlési képviselője volt, az általánosan ismeretes.

Ilyen adatok azonban egy-két száz emberre bármely országban rá illelenek és magokban csak annyi jelentőséggel bírnak, hogy az illető előkelő egyéniség.

Gróf Kún Kocsárd kívül, és sokkal felül áll ezen az általános mértéken; ő ritka jellemzetes és kimagasló alak, egymagában álló és senki mással össze nem téveszthető.

Vagyona, melyet örökölt, nem sokkal érhetett többet százezer forintnál. A forradalom összerombolta ezt is és a szabadságharcban való részvétele miatt elkobozták.

Mikor kiszabadult a fogságból, egy gyarló cselédházban kellett meghuznia magát. Ötvenhat éves kora daczám birt lelkierővel, hogy

GRÓF KÚN KOCSÁRD. Biczó Géza rajza.

szárnyát vezényli, az egész hadtest előrenyomulását rendeli el, hogy a már nagy veszélyben forgó jobb szárny segítségére lehessen; de O-Szőny s az előtte fekvő térséget az ellenségnek kell átengedniük.

Ily kedvezőtlen viszonyok közt vette kezdetét a nagy horderejű ütközet.

A veres sapkás lovas üteg emberei közül egy sem menekült meg, ott haltak meg ágyúknál a tiszteres tulerővel rajtuk ütött lovasság kardcsapásai alatt.

De lássuk, mi történt a jobb szárnyon, melyre az ellenség még sokkal nagyobb tulerővel vetette magát. A veszedelem itt sokkal fenyegetőbb volt, mert hátrálás esetére attól kellett tartani, hogy a hadsereg egy része visszavonulási vonalától elvágyva a Dunának szorul.

Az ellenség Ács felől későbbben intézte támadását jobb szárnyunk ellen, mint a többi csatavonalon. Az ujszóny-ácsi országúton délfele Pöstenberg Ernő tábornok alatt a VII-ik hadtest volt felállítva; a hadsereg színe-java, mely az utóbbi hetekben Győr körül táborozván, létszámát nagyjából kiépítelte. De egyúttal a komáromi VIII-ik hadtesthez tartozó Janik-féle dandárt képező 4 gyalogzászlóaljra is lehetett számítanunk, mely csapatok azonban folyton a várban tartózkodván, sik mezőn még nem igen szálltak szembe az ellenséggel.

Mindez komoly aggodalmakra szolgáltatott okot, mert az ellenség tulerőjét figyelmen kívül hagyni nem lehetett. Az olasz hadjárat befejezése után az ottani sereg legjobb ezredei Magyarországba küldettek, s habár Nagy-Sarlónál valami különös vitézséget nem fejtettek ki, a számszerinti különbséget mégis szem előtt kellett tartani.

Pöstenberg tábornok czélszerűnek találta az ellenségnek előrenyomuló és a Monostor előtti szőlőig terjeszkedő s némileg elszigetelt szélső balszárnyát visszaverni, még mielőtt a hadközép és a belső balszárny ugyanazon színvonalra érnének. E czélra a tábornok a Janik-féle dandárt s ezenkívül még a VII-ik hadtest 4. zászlóalját rendelte előre, hogy az ellenséget az ácsi erdőből kiverjék. Nagy feladat, melyet különösen még a terep-viszonyok is nagyon nehezítettek.

Embereink az ellenség ágyutüzének dacára bátran előre mentek, s miután lovasság sehol sem mutatkozott, de még azért is, hogy mielőbb fődött állásokba jussanak, gyors lépésben iparkodtak az erdő szélé felé. A sikon azonban a komáromi zászlóaljak a közibük vágódó gránátok által megrémülve, futásnak eredtek, s a többi zászlóaljakat a hátrálásra, illetőleg a tulajdon sánczaik védelmébe való huzásra kényszerítették. E pillanatban az osztrák szélső balszárny rohamcsapatja három elősánczot foglal el, melynek legénysége vad futásban a tábor belsejébe vonul vissza.

Görgey a történetekről értesülve, felhívja a tartalékot képező II-ik hadtest 48-ik zászlóalját, hogy az ellenségtől ama három elfoglalt sánczot vegye vissza.

— Meg tudok-e halni a hazáért? — rivall reájuk a fővezér.

— Meg uram! — kiált feleletül egy szívelleléssel az egész zászlóalj, s a hősök Rakovszky Samu őrnagyuk vezénylete alatt eljenzve rohannak neki az ágyu torkának.

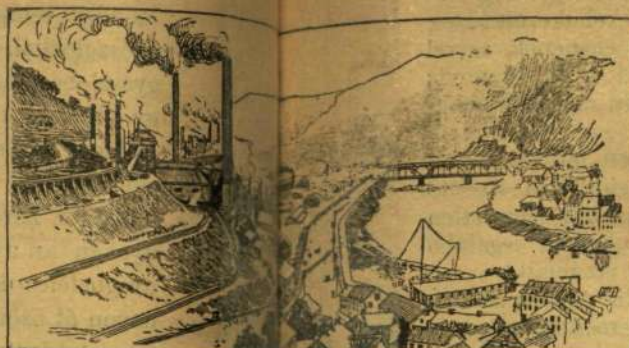
Nyomukba a híres Dom Miguel seregre 3-ik zászlóalját küldi a fővezér. Egy szálipróbált vitézek, kik legujabban a zsigárdi és peredi csatákban jól tartották magukat és itt, valamint az egész hadjáratban sok embert vesztek. Ekkor történt, hogy Görgey egy feleselő fiatal tisztre kardot ránt, s éles vágást mért fejére. «Indulj!» s a zászlóalj némán indul és rohan az ellenségnek a 48-ik honvédszászlóalj nyomában.

Ezalatt az előbb megfutott zászlóaljak a völgyben kavargóknak. Sehogy sem tudnak rendbe jönni. Tisztjeik csak nagynehezen szedik össze embereiket.

Attól lehetett tartani, hogy az ellenség reájuk üt s akkor a Duna szélén való rendetlen futásuk, esetleg tódulásuk a Duna hídjá felé, a várórség közt a legnagyobb zavarokat idézheti elő. Görgey két ágyulövet adat beléjük hátulról, mire az egész tömeg előre, és pedig a Monostor magaslatára, s onnan tovább a 48-ik zászlóalj és a Dom Miguelek nyomába rohan. Meg kell jegyeznünk, hogy a 48-ik zászlóalj a három oda-vesszett sánczot csakugyan vissza is foglalta s így szavát beváltotta.

JOHNSTOWN AZ ÁRVIZVESZÉLY ELŐTT.

JOHNSTOWN, A CONEMAUGH RIVÁR ÉS A CAMBRIA VASGYÁR AZ ÁRVIZ ELŐTT.

A HARRISBURGBÓL JÖVŐ VASUT, MELY MÁSFÉL KILOMÉTERNYIRE A SUSQUEHANNA FOLYÓTÓL AZ ÁRVIZEN MEGY ÁT.

AZ ÁRVIZ ÉS A ROMOROK MELYEK ELTARTOTTÁK A VASUTI HIDNÁL.

A NAGY ÁRADÁS PENNSYLVANIÁBAN.

Midőn most a Dom Miguelek nyomában még a drasztikus módon előretolt tömegek is feltűnnek a Monostor melléki magaslatokon, az ellenség futásnak akar eredni, de az utána küldött segítséggel együtt a nekibőlzült honvédek által felkonzoltatik.

Az ellenséget a jobbszárnyon szintén visszavetették a szőlőköl az erdőbe s onnan a Czenczó partjára. Legszélről pedig a Dunánál a 48-ik zászlóalj s a Dom Miguelek kergették meg a Czenczó hídján át is Lovad felé az ellenséget, mely maga mögött elbontotta a hidat.

Az ácsi erdő azon részében, mely balra délnek az országot felé nyult, késő estig tartott el a csata az I. osztrák hadtest ellen. Elkeseredett viadal volt ez. Embereinkben nem volt meg a kellő képzettség arra, hogy az erdőben harc közben az összeköttetést fenntarthatták volna. Mindenki úgy verekedett, mintha egészen ma-

gára lenne hagyatva; de azért estére az erdő a magyar csapatok birtokában maradt.

Míg a jobbszárnyon így folyt a dolgok, ezalatt állodásunk közepén késő estig nagy tüzéségi és lovassági harcok vívattak változó szerencsével.

Haynau báró szokott felületességével abban a nézetben volt, hogy O-Szőnynek és a balszárnyon az ácsi erdőnek elfoglalásával a csata már véget ért, shogy most már tönkre tett bennünket már csak azért is, mivel egy 12 fontos lovas-ütegünket (a vörös sapkást) Leiningen tábornok elhamarkodott lovassági rohamában elvesztettük.

Nagyon természetesnek találta, hogy ily tete- mes tulerő ellenében védelmünket sikerrel nem folytathatjuk. Lenézte, megvetette erőnket, s így visszarendelte csapatjait oda, a honnan reggel elindultak.

urak vaksága a czár sok vitéz katonájának is életébe került. Nem tekintve azt, hogy Haynau Ácsnál már július 3-án roppant tulerővel szétmorzsolhatta volna a magyarokat, még bennünket is (az oroszokat) bájba kevert.

Görgey az agyában megfogamzott, s helyesen átgondolt tervének gyors kivitelére a VII-ik és II-ik hadtest összes lovasságát és tüzéséget összeszedte.

A lovasságot maga vezette, a tüzéséget pedig Psotta Mór ezredesre bízta, kiről tudta, hogy ez utasításait pontosan fogja követni. És most a lovassággal a centrumból egész erővel előre tört, főleg Harkály és Csém felé, úgy hogy mindenki azt hitte, hogy itt akarja magát az egész sereggel az ellenség hadvonalán keresztül vágni.

Az ellenség most sem értette meg Görgey szándékát, azért annyi tüzéséget állított fel ütegeink ellen, hogy ezeket hátrálásra kényszerítette. A magyar fővezér akkor lakonikus parancsot küld a tüzéség parancsnokának:

«Miért hátrálni, miért nem inkább előre? Hát nincsenek többé férfiak, kik meg tudnak halni a hazáért? Görgey s. k.»

És az ellenség ütegei nemsokára meghátrálnak tüzeink öldöklő tüzelese előtt.

Mihelyt Klapka tábornok, a balszárny parancsnoka észrevette, hogy a fővezér a centrumban és a jobb szárnyon miként működik, s hogy e működésnek minő hatása van az ellenségre, rögtön megértette Görgey szándékát és tervét.

Mindenekelőtt a III-ik hadtest lovasságát, vagy legalább ennek nagy részét Harkály felé Görgey támogatására küldi, Leiningen gróft pedig oda utasítja, hogy most O-Szőny minden áron foglalja vissza. A falut, a mint tudjuk, Benedek Haynau parancsára eltorlaszolta, s benne 11 gyalog-szászadot tartott a helység védelmére, míg dandárja többi részeit a falun kívül állította föl.

A támadást csupa híres csapatrészek kezdték meg. Így nevezetesen a 3-dik honvédszászlóalj, a 42. és 65. zászlóaljak, továbbá a Franz-Karl és Schwarzenberg ezred két zászlóalja. Ezenkívül 16 ágyu készítő elő a támadást.

A harc változó szerencsével folyik. Benedek a helységbe még 4 századot, és két ágyut rendel. Leiningen embereit kétszer üzik ki a már elfoglalt faluból, de honvédeink mindannyiszor újra visszatérnek. Wohlgemuth Benedek segítségére egy egész dandárt küldött, melynek azonban feleutján vissza kellett fordulnia a harkályi események miatt, s így Benedeknek meg lőn parancsolva, hogy azon esetre, ha magát O-Szőnyben tovább nem tarthatná, adja fel ez «elszigetelt» pontot.

Nyolcz óraker Leiningen harmadszor is rohamot intéz a falu ellen, azt beveszi, és még egy darabig üldözteti Benedeket, ki káromkodva vágat tovább vezérkari tisztjeivel.

Nevezetes dolog mindenestre s jellemző világozást vet az osztrák vezérkarrá, hogy még oly celebritások is, mint például Kamming, évek mulva sem vették észre Görgeynek zseniális fogását, a melylyel magának O-Szőny visszafoglalásával Buda felé megszerezte az utat. Az orosz katonai írók már a szabadságharc utáni években tisztában voltak a július 3-iki eseményekkel, míg ellenben mai napig sem találunk osztrák hadászati írókat, a ki azok helyes bírálatát megírta volna.

A fővezér bátorító szavai után ütegeink megkettőztették az I. osztrák hadtest elleni tüzelést, Schlick tábornok helyzete az osztrák IV. hadtest és a tartalékok távozása után veszedelmessé vált, mert Görgey tüzéségének és lovasságának egy részét balra irányozta, megkerülendő az erdőt. Ez a mozdulat esetleg az I. hadtest elpusztulását vonhatta volna maga után. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint a kigunyolt s tüntetőleg skartba tett oroszok segítségét igénybe venni.

Haynau már delután 2 óraker Bánára ment ebédelni — re quasi bene gesta — s így Schlicknek jutott a szerencse, Panutintól egyelőre egy dandárt kérnie.

Schlick úgy tett, mint valami megbukott nagykereskedő, ki keserves szorultságában egykori szatócs szomszédjától pillanatnyi zavarában néhány forintot kér kölcsön.

Panutine azonban Schlick izenetéből nem csak az I. hadtestnek, hanem az egész osztrák hadseregnek veszedelmét felismerve, mint

Benedek pedig odautasított, hogy O-Szőny, melyet elfoglalt, tartsa megszállva s torlaszolja el Komárom felől.

A magyar fővezér nagy meglepetésére észrevette, hogy az ellenség balszárnyának visszavonulása után annak centruma és jobbszárnyvonalai is eltűntek a láthatárról. Elhatározta tehát, hogy a kedvező alkalmat felhasználja. O-Szőny, s így a Budára vezet ut az ellenség kezébe jutott; hogy tehát a hadseregnek Budára levezetése sikerüljön: O-Szőnyt még ma minden áron vissza kell az ellenségtől foglalni. Kiti illeszen ez a feladat, arra a válasz nagyon egyszerű volt. Ezt csak Klapka és Leiningen vihették keresztül a balszárnyon álló csapatjaikkal, más senki.

Jobszárnyunk e pillanatban javában szorította az ellenséget Czenczó és Ács felé, a mi nagyon szerencsés körülmény volt. Az ellenség tudta és

láthatta, hogy a Czenczón túl nem mehettünk. Tán Győr felé? Oly bányának nem is tartotta a magyar fővezér, ki ilyformán tulajdon vesztére minden utat elvágott volna maga után. Haynau azt sejtette, hogy Görgey Harkály és Csém közt ki akar törni azért, hogy esetleg a a bábolnai uton vágja magát keresztül Buda felé. Az ellenséget e hiedelemben tartani, Harkály körül lovassági harcokat vívni, Haynau figyelmét ide vonni, s ez alatt Komáromon alul Klapkával és Leiningennel O-Szőnyt ismét visszafoglalni, volt Görgey zseniális terve, melyet szokott erélyességével végre is hajtott. Ostenkorff a maga, illetőleg Paskierics herceg emlékirataiban kárörömmel konstatálja, hogy soha hadvezér minden tudakossága mellett úgy föl nem ült ellenségének, mint Haynau, Schlick és Wohlgemuth Görgeynek. «Csakhogy — jegyzi meg keserves hangon — Haynau s a többi

— No hiszen ennek megőrülnek oda át. Hol van podgyásza? ezt tüzetesen át kell kutatni — folytatta az elnök, kit e pillanatban fél kézzel megfojtottam volna. — Már készen tartottam jobb kezemet, hogy a fölnél elrejtett mentőszert bekapjam, mielőtt zsebembe nyúlunk.

— Podgyász? hi, hi, hi, hi! — veté közbe az aszandár, — olyasmivel nem szolgálhatok, a toloncznak nincs egyebe, mint a mi testén lóg.

— Hát el vele a pokolba!

Evvel aztán kinyitottam az orosz színekkel befestett sorompó, és a jövő pillanatban már az osztrák indóház vörös-termebe léptem.

— Jegyeket váltani Lemberg, Krakkó, Bécs felé; első csemeté! — kiáltá az osztrák portás. Ugy ám, gondoltam magamban, váltának én szívesen jegyet, de miből?

— És most jutott eszembe rettenetes helyzetem a maga valóságában. Kihez forduljak, kit szólítsak meg? Az örmény megcsalt, csak hogy nem bírtam hamarjában felfogni, mily célból. A csomag itt van zsebemben, de mi hasznát veszem? legfeljebb csak bajt okozhat.

— Isten hozta — szólalt meg hátam mögött egy ismeretes hang — jegye itt van, ha úgy tetszik, ebed után egy kocsihoz utazhatunk.

Jóltevőm volt, kire, isten látja lelkemet, még az ítélet napján sem ismertem volna, annyira megváltozott mióta nem láttam.

— Foglaljon helyet az étteremben, míg oda át kísérőjét néhány órára ártalmatlanná teszem. Azonnal itt leszek.

Nem mertem ugyan utána menni, de jobb szerettem volna a reám bízott csomagtól minden díj nélkül megszabadulni.

Kevéssel a második csemetés előtt emberem visszajött.

— Kísérője szerencsés utat kíván önnek, — mondá mosolyogva — egy üveg bordeaux-i mellett hagytam s ha nem csalódom, reggelig ott fog horkolni az ebédülőben. De most lássunk hely után, mert különben elkésünk.

A vonat minden kocsija megtelt utasokkal, míg végre a kalauz barátom bőkezűsége által serkentve, számunkra egy két ülésű fülkét talált.

Harmadszor csemetének. Orosz és osztrák zsandárok állják a perront, nehogy valaki utlevél nélkül a vonatra felülhesen.

A gőzisp hosszan fűtött, a kocsivezető kimondja az utolsó vezényszót és néhány perc alatt a gyorsvonat mozdonya osztrák területre röpit bennünket. Üdvözleg szabadság szent földje, isten veled szegény hazám!

Jó darabig szótlanul ülünk egymás mellett. Barátom szivarral kínál meg.

— Ha úgy tetszik, csomagomat kérem.

— Tessék — itt van sértetlenül. — Itt az ígért díj! — s evvel utitársam egy 100 ezer ezüst rubelre szóló bankutalványt adott át. — Ha tetszik, készpénzben is kifizethetem.

— Köszönöm; csak arra kérem, hogy addig míg az utalványt Lembergben értékesíthetem, néhány imperialt adjon kölcsön, mert egy árva fillérem sincsen, nem is ebédelt.

— Ah, mily ügyetlenség volt tőlem, hogy önnek Szent-Pétervárról pénzt nem adtam. Bocssáson meg. Az elmulasztott ebédet este bőven pótolhatjuk. Most pedig nekem volna egy szerény kérés.

— Parancsoljon velem — felelém.

— Valószínűleg csak Bécsig fogok önnel utazni, ha társaságom nincsen terhére. — onnan kétféle válnak utjaink. Ön, a miként mondá, Angliába készül, nekem pedig egyelőre Genfbe kell mennem, de addig is kérem, ne legyen szó köztünk a történetekről. Ha még valami- kor az életben találkozunk, mindent meg fogok fejtetni, a mi most ön előtt oly rejtélyesnek látszik; ugyebár teljesíti kérésemet?

— Mindenesetre. De bármily nagyra becsüli azt a szolgálatot, melyet ama csomag elrejtésével teljesítettem, mégis túlzottnak találok az érte fizetett díjat, és megvallom, nagyon szeretném, ha a pénzt csak kölcsönnek tekinthetném, melyet idővel törleszthetnék.

— Ezt már semmiképp sem fogadhatom el, — vi-

szoná barátom. — Ön életével játszott, s a miként mondá, kevésbe mult, hogy meg nem mozták, ha véletlenül az orosz zsandár közbe nem szól. Az ügy, melynek szolgálok, nem szokott fukarkodni. Sőt ön továbbra is számíthat reánk. Ha bárhol és bármikor valamire szüksége lenne, tudassa hollétét *White et Sons* bankárokkal Londonban. A többi aztán magától megtörténik. É: most végeztünk.

Lembergben az utalványt minden fennakadás nélkül kifizették.

Bécsben elváltunk egymástól. — Az orosz emigráció Londonban eleinte hidegen fogadott. Jól tudták, hogy szegény ember létemre, kinek Oroszországban vagyona nem volt, nem élhetnék oly kenyelmesen minden foglalkozás vagy kereset nélkül, ha csak valahonnan segítséget nem kapok. Titkos kémnek néztek, s lassanként nemcsak földieim, hanem angol ismerőseim is visz-

rint szóbeli megkeresésemre mit sem tehet, meglehet, hogy kliense, kinek nevét ugyan nem tudja, csakis írásbeli bejelentés után fog intézkedni.

Tehát még itt sem hisznek.

Irtam tehát, hogy, *Podvoloczyszka* nemeslelkű pártfogóját a hamis hír elleni védelemre felkértem. A levélben részletesen elmondtam, miként kellett a nyomorult pénz miatt keresztül mennem, melynek forrását megmondanom nem lehet, s a miért valóságos páriává lettem. Két hétig csak este mentem ki az utcára. Végre megjött a válasz, nem ugyan a honnan vártam, hanem egy meghívó alakjában, mely az orosz emigráns klub elnöke által volt aláírva.

A klubban ünnepélyesen fogadtak. Együtt volt az egész orosz emigráció minden tagja, apraja és vénje.

K. herczeg, ki e czéla különösen Párisból ájt, a párt nevében bocsánatot kért tőlem, habár a hiba némileg tőlem is eredt, a miért ismeretlen pártfogómat mindjárt eleinte nem értesítettem a történetekről.

Az est folyamán a philadelphiai orosz kolóniától távrat érkezett, melyben szintén bocsánatot kértek tőlem.

És most komoly munkával elfoglalva, honfársammal együtt várom Oroszország feltámadásának nagy napját.

Kevés reményünk van ugyan hozzá, hogy az önkény és hazugság uralmának egyszerre vége legyen, de a mit a sors elémünk nem engedett, azt gyermekeink vagy utódaink bizonyára élvezendik. Ismeretlen jóltevőmmel gyakran találkozom; évenként rendszeren kétszer meg szokott Oroszországban fordulni. Sokat bizik a mostani czáriban, habár a dolgok végképeni fordulatát csak egy nagy világháborútól várja, mely az orosz nemzet átkát, a csint örökre fönkre fogja tenni. Az uralkodóban megvan a jó akarat, s ha büszkesége még lesz törve, Oroszország feltámadásának napja elérkezik.

A SZURDOK VÖLGYE.
Dr. Téry Odón fényképe után.

A PILIS, PILIS-SZÁNTÓVAL.
Dr. Téry Odón fényképe után.

szavonultak tőlem. Elhagytam az országot, hol annyi szenvedés után oly méltatlanul bántak velem, és túl a tengeren kerestem menhelyet titkos üldözöm elől. De mire Philadelpiába értem, át'os hírem már megelőzött. Harmadnapra az utcán köveket, rohadó narancsot és tojást hajigáltam utánam. — Itt az orosz kém, üssétek agyon! — kiáltá a mindenhátó mob.

A rendőrfőnök, kihez otlatom végett fordultam, azt tanácsolta, hogy a legelső hajóval induljak Odesszába, onnan pedig egyenesen Szent-Pétervárra, hol az eféle embereket nem bántathatják.

— Itt a szabadság földjén — mondá emelkedett hangon a tisztos öreg, — kémeiket, még pedig orosz kémeiket nem pártfogolhatunk.

Nem mentem ugyan Odesszába, hanem vissza Londonba, hol első dolgom volt *White* bankárt felkeresni, kinek nevét jóltevőm még az utolsó órában is fölelített.

A tekintélyes czég főnöke kijelentette, misze-

EGYVELEG.

* **Villamos kép** előállítására is lehetséges Gray chicagói tanár messze író készüléke segítségével, mely a villamos telefonhoz hasonló szerkezettel oly módon két össze két rajzont, hogy azok mozdulatai egymásnak teljesen megfeleljenek. Gray állítása szerint a távolság igen csekély fontossággal bír e készülékkel szemben s ezért [az Ázsiában levő hadi tudósító rajzai a londoni képes lapban ily módon akár másnap rögtön közölhetők.

* **A botanikus kertek száma** jelenleg 197, melyből a legtöbb — 34 — Németországra jut, a mi monarchiánkban van 13. Az Egyesült-államokban 5, Európán kívül Egyiptomban, Braziliában, Chiliben, Ecuadorban, Guatemalában, Japánban s Peruban van 1—1, s ezenkívül 27 a különböző angol gyarmatokban.

* **Modern Sámson.** Franczországban Saint Epans nevű községében él egy vén katona, ki 1848 óta nem nyíratá le haját s most ez 1.77 méter hosszú. Mivel az öreg egyuttal igen erős ember, közönségesen Sámsonnak nevezik.

* **Virgíl sirja** Posilippóban, Nápoly mellett eddig magán tulajdon volt, most az olasz kormány meg akarja vásárolni. A sir Virgíl falusi lakásának helyén van, a hol az Aeneist is Georgicont írta. Ma már a régi emlékekből nagy kevés maradt fenn.

* **London utcáinak** homokkal behintése évenként mintegy 100,000 forintjába kerül a városi hatóságnak.

* **A legnagyobb indiai elefántot**, melyet eddig ismertek, most ölték meg Madrasban s csontvázát az ottani muzeumban helyezték el. Az állat magassága 10 láb 6 hüvelyk, tehát 8 hüvelykkel magasabb mint az eddig ismertek. Egy-egy agra ha lábnyi hosszú. Az elefánt életében igen dühös állat volt s nemrég két embert megölt.

* **A hosszú predikációk** ellen I. Frigyes Vilmos porosz király 1714 ben decz. 18-án külön egyházi rendeletet adott ki, melynek végén megállapította, hogy az a pap és szónok, kinek vezetése alatt az isteni tisztelet (ének ima s egyházi beszéd) egy óránál tovább tart, az egyház pénztárába minden egyes alkalommal és pedig felebbezés nélkül két tallért köteles fizetni.

KÖRÜT A BALATONON.

Valamelyik kathedraböles írta vagy mondta volt egyszer — a ki melleleg nem lakik ezer mérföldre Budapesttől — hogy a gondviselésnek milyen böles intézkedése is az, hogy a nagy városok mellé rendszeren nagy folyókat is teremtett. Fordítsuk meg a tételt: milyen ezerszeres hiba, hogy a Balaton mellé nem teremtett virágzó, modern fontorttal berendezett nagy várost.

A mi Budapestet illeti, határozottan ritka kellemes város arra a végre, hogy az ember ne töltse benne a nyarat. Megvan benne minden föltétel arra, hogy kitűnő nyaralótelepek létesüljenek — messze tőle. S ha majd a vasut gyorsabban s olesóbban fog a zalai és somogyi partokra röpiteni, mint a mennyi időbe s pénzbe most egy zugligeri kirándulás kerül egy-egy meglehetősen felszaporodott családnak — s pedig mi lehetetlen egy fővárosi vállalat «auri sacra fames»-e előtt? — akkor még meghozhatja az idő az is, hogy a Balaton partján valóságos nagyváros alakuljon.

De félre a komoly hanggal, mert még könnyen tréfára magyarázhatnánk. Pedig nincs benne semmi valószínűtlenség. Pedig nincs benne semmi ezelőtt kevés idővel hányszor kockáztatta a tourist a legjobb hangzásu balatonparti helységek patriarkhalis vendégfogadóiban is, hogy lefekvés előtt tett kérdésére: vajjon ki lehet-e tenni csizmáit az ajtó elé? ilyen választ kapott:

— Hogyne kérem, csak tessék megnyugodni, senki sem fog hozzá nyulni.

Am a mióta egy kis, de lelkes csoport megalapította a «Balaton-imádók» szeptáját, azóta ott úzi kultuszát a titkos rend az egyik kezében nádszál, a másikban oserágot tartó sellő, mint a Balaton-egylet jelvénye alatt mindenütt, a hol agítálni, lelkesíteni, tette és áldozatra sarkallni kell, a kitartás biztató reményében, mely egyre bátorítónan sugja füleikbe az: «in hoc signo vinces»-t.

Mert a Balatonvidék népe — mi tagadás? — azok közé a konzervatív természetek közé tartozik, a kikre tökéletesen ráillik, a mit egyszer Courier egy államferiőről mondott, hogy ha jelen lett volna a teremtés reggelén, minden bizonynyal így kiáltott volna fel: «Uram Istenem, maradjunk inkább a khaosznál!» Bizonyos iriggyel kérdettem meg a minap egy öreg balatonvidéki parasztot, hányszor fürdik meg napjában a «magyar tenger» hullámaiban? Bámész-kodva nézett s fogai közül hegyeset köpve, sértődött hangon vetette oda félévállról:

— Talán bizony bivalynak néz az úr?

Ime a biznyság rá, hogy vannak kik egész életüket a Balatonparton töltötték a nélkül, hogy lomha testük csak egyszer is érintkezett volna az elevenítő hullámokkal. S még azt mondja Herman Ottó, hogy a magyar folyammenti nép!

Daczára a vidék uralkodó közönyének azonban, csak a legfogultabb igazságtalanság foghatja rá, hogy Balaton-Füred nem sokra haladt az utóbbi években. A ki egy évtized óta most látogatja meg először, alig fog a régi Füredre ráismerni, mely az 1834-diki tűzvész után épült fel, a midőn az akkori Horváth-, ma Mangold-féle házban, a háziur leánya nevenapjának ünnepése alkalmával, valamelyik szakácsné gondatlansága által okozott pusztulás a fürdő nagy részét elhamvasztotta. Az utolsó tíz év alatt jött létre a nagy gyógyterem, előtte virágos kertben díszlő rózsafákkal, s csak a legutóbbi években épült fel a Stefánia yacht-klub esinos háza a tóparton, társalgó termében egész keleties kényelmű «buen retiró» nyújtva az omló puha kezeveteiken, alacsony dohányzó asztalkáival, melyek felett óriás japáni ernyő tart árnyat az ablakon belopodó napsugarak ellen. Az urias, előkelő «dolce far niente»-nek valódi apothéozisa. És tavaly épült az egész Európában páratlan nagyszerű fürdőház is, Czizler terve szerint, negyvenöt ezer frt költséggel, benne két kosárszoda, 90 vetkező-kabin, egy nagyobb tükör-kabin s elegáns váróterem, — s egészült ki a vitorlások száma 27-re, köztük a fejedelmi Eszterházy-fele yacht, mely eymaga 23,000 forintba került.

Füred és Siófok—Körös és Kecskemét! Ha volnának a Balaton vidékén Montecchi és Capuletiek, cseppet se lehetne csodálkozni, ha egyszerre csak megdördülnének az ágyuk a két part között s a balatonfüredi fregaták taktikus manővrozással venné üzőbe a siófoki flottillát. A jelen és jövő harca ez: a «valaminek», mely «semmire» válhatik, természetes feltékénysége a «semmire», mely esetleg «mindenre» válhatik. Siófok büszke arra, a mi nem az övé, t. i. a zalai hegyek gyönyörű kilátására, és arra, a mi már csakugyan az övé, messze benyúló «plage»-ára, az Éjszaki-tenger legjobb pontjaival vetekvő homokpartjaira, arra az acélos hullámcsapásra, melyet az északi szélnek szabadon kitett fekvése hoz magával, s egyszermind állandó hives «brise»-ére, mely frissebb teszi a levegőt, mint a zalai parton, hol a nap megfekszik a hegyfalón. A tengeri fürdőzés igazi nagy styla igazság szerint csakis Siófokon lesz lehetséges majd, az északi tájnak azzal a speciális tónusával, melyet oly nagyra becsülnék a természet finom észlelői.

Sandán, görbe bizalmatlansággal figyeli a siófoki autokhton büszke móló-járól a Füredről megterő fürdő-utast, a mint a csatornában kikötve, elragadtatva dicsekszik, hogy csak 97 fontot nyomott, mikor a kurát megkezdette, s ime most 275 fontra gyarapítva viszi haza becses embonpointját. Aztán malicziózs kicsinyléssel szól közbe:

— Nagy dolog is; mikor én Siófokra jöttem, nem 97, hanem csak hat fontot nyomtam. (Persze, ezelőtt 55 évvel.)

— Hát az az enyhe, mérsékelt temperatura! A barometrum soha sem emelkedik 25 fokon felül.

Mire természetesen megint kész a felelet:

— Igen ám, de nálunk ha 35-re emelkedik is, csak olyan hűvös van, mint ha 18-an állna.

— Eh, mit! Egy ismerősömet keresek széken tolták még ezelőtt hat héttel, most pedig akár a nyulat is elfogja, ha jól neki ered.

— Mind semmi az, nem tetszik tudni, hogy Siófokon meg még soha sem is temettek embert!

(Kérem, ez az utolsó szöröl-szóra igaz, leg-alább Magyar János szerint, mert a ki Siófokon meghal, azt a *veszprémi* határon viszik a temetőbe.)

Lágy zakatolással, fodros habesipke-uszályt vonszolva maga után, mint egy nászára induló királyleány, komoly méltósággal suhan a pompás «Kelen» a víz sima tükörén. Szép tagjait, melyeket az új-pesti gyár öntött és csiszolt formás, szilárd idomokká, ott rakták össze a siófoki kikötőben. Még csak egyedül szeli a hullámokat, de majd esztendőre megszületik iker-testvére, a «Thúz» is, Fáy reggének másik hőse, kit az aranygyapjas nyáj a Balatonba ragadt, hogy most föltámassza az öskor reggelizőből a balatoni gőzhajózási részvény-társaság. És valóban, mintha a mondák alakjainak lelke élne e remek hajó érzében, fájában, mintha zugó kerekének locsanása is rég efeleddett dajka-mesék tündéréiről beszélne. Bűvös varázslat fátyla emelkedik a merengő szem előtt s a mult árnyai borongva ihletik a lelket.

Erre az új hajóra kapott a napokban meghívott egy hírlapírókból, birákból, orvosokból álló nagyobb társaság a Stefánia-Yacht-Egylet előkezeny igazgatójától, Szarvassy Sándor úrtól, hogy a komasági tisztet töltsék be a csecesem első vizke-resztéségnél. A kötött marsruta Füredtől Badacsonyig szóllott.

Messze, a Balaton délkeleti beszögellésénél, a delutáni nap fényében fehéren izannak a gamászai és akaratytyjai partfalak, mintha a doveri krépartort látnók. Fel Badacsony felé, a hajózási egylet által kijelölt vonalon tartva mindenütt hajónk, egymásután tárja fel elragadó panorámáit a zalai hegység. Ott emelkedik a 235 méter magas *Csicshegy* és *Nyársashegy* a tihanyi felszigeten, hová regé a török világban a törökök átjárak télen a Balaton jégén Szántódról magyar leányokra vadászni, mire a lesbe állt tihanyi őrség megcsipve a tilosban járókat, itt a dombon huzta őket karóba. Tovább a tihanyi templom, kolostorának nagyszerű kilátásával, melyről azt szokták mondani, hogy a ki itt az ablakon kitekint, szerelmes lesz, s a sekrestye falának híres visszhangjával, hova a tihanyi «rikkantó» gyermeközök egész bucsújárását tartanak, hogy belekiáltás láthatatlan fülebe szokásos mondogáikat:

Szép a tihanyi kilátás,
De nehéz a feljárás.
Ha az útja jobb volna,
Vendége is több volna. Ebbőljen!

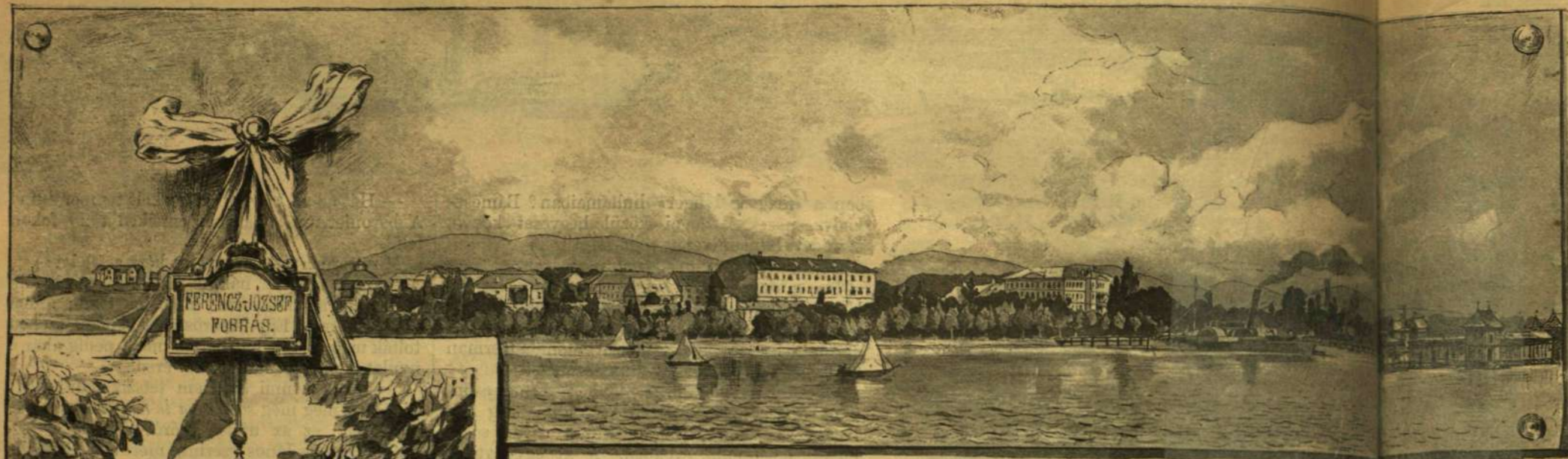
Mikor egyszer, az utóbbi években egy Füreden járó angol hölgy akart próbát tenni a visszhanggal, s szeles idő levén, a visszhang nem akart parizozni, vezetője jámborul jegyzé meg:

— Hjah asszonyom, ezt a nyelvet nem érti ám a mi ekkhók!

A felsziget északi részén vannak a remete-

BALATONI TÁJ.

Dr. Mangold-féle ház. Erzsébet-udvar. Kikötő-állomás. Új fürdőház.

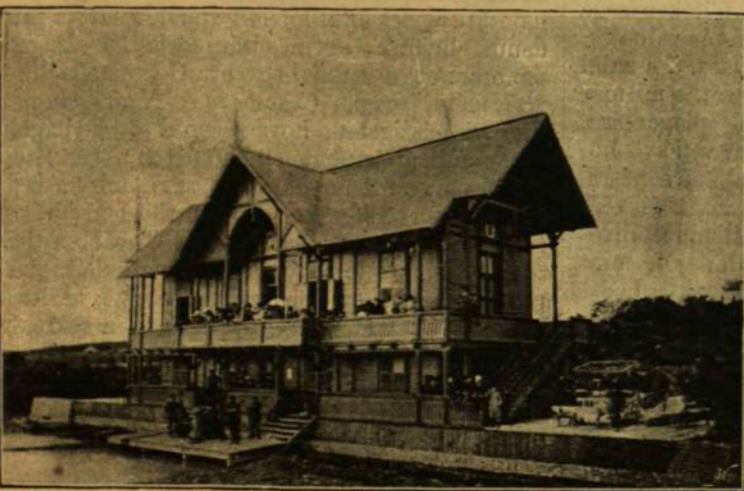
BALATON-FÜRED MA.

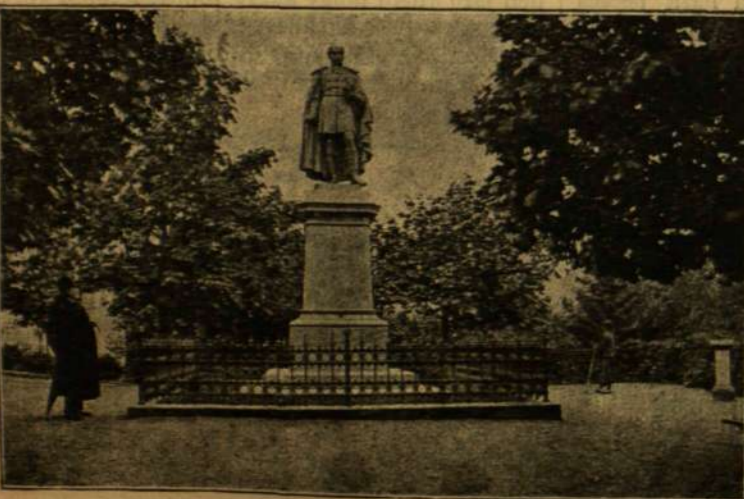
A SAVANYUVIZ-KUT A SÉTATÉREN.

A BALATON SZÁNTÓDNÁL. — Mészöly Géza festménye.

A STEFÁNIA YACHT-KLUB BALATON-FÜREDEN.

KISZALUDY SÁNDOR SZOBRA BALATON-FÜREDEN.

KILÁTÁS A FONTÓDI HEGY ALJÁRÓL A BALATONRA.

Balacsony

KÉPEK BALATONRÓL.

A BALATON-FÜREDI SZERETETHÁZ.

A GYÓGYTEREM BALATON-FÜREDEN.

Fürdőház. Savanyuviz-forrás. Kápolna. Volt Horváth- és Nagy vendéglő. Mangold-féle ház.

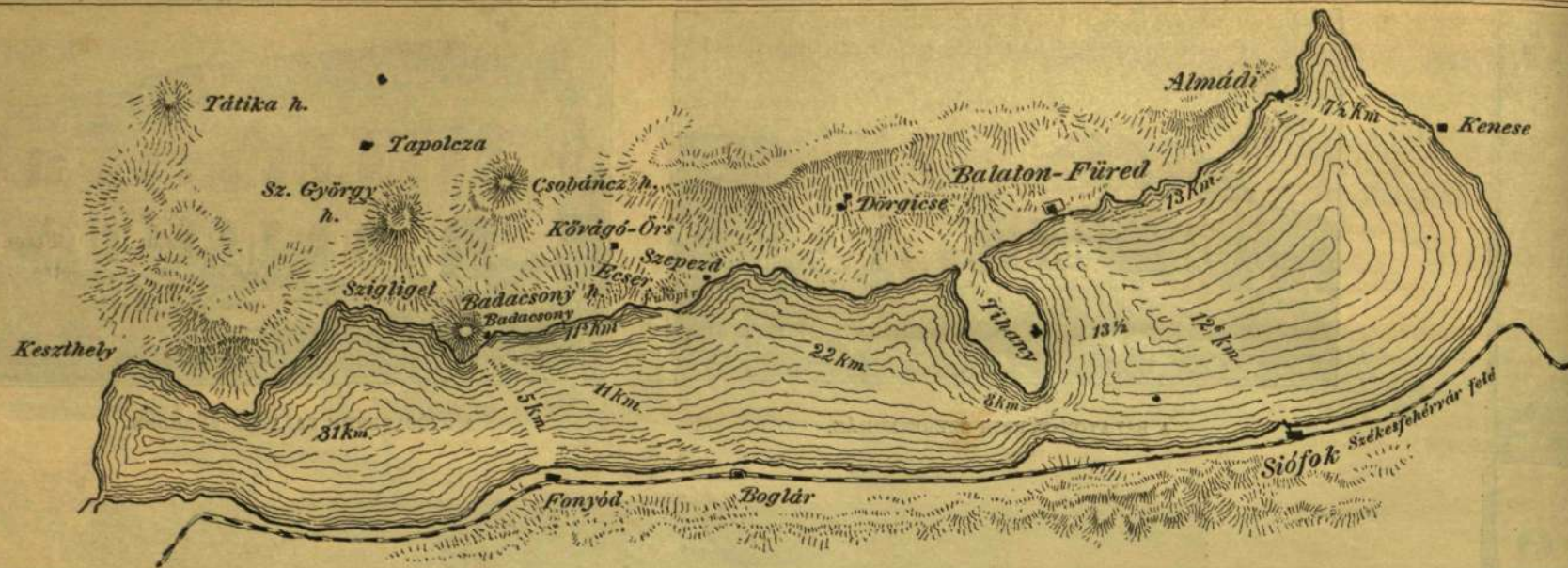
BALATON-FÜRED A 30-AS ÉVEKBEN.

AZ ELSŐ FÜRDŐHÁZ BALATON-FÜREDEN.

TIHANY.

A BALATON TÉRKÉPE.

lakások, szikla-oltárrakkal, kőpadjaikkal és asztalkákkal; itt van a «leány-barlang», hol a múlt század Ubryk Borbálája, Keszi Ferencz leánya, mint hajdon élte fogytáig lakott.

Lassan maradozik el mögöttünk Csobánca, a Gyulaffay régi várának helye, honnan az utolsó Gyulaffy, ki a Rákóczy-féle mozgalom meghiúsulta után Törökországba bujdosott ki, e krónikás szavakkal bucsuztató:

Sok haln Balaton,
Jó boru Badacsony,
Isten hozzád Csobánca,
Engem többé nem látsz.

Csobáncon nincs kút, s a lakosság kénytelen a közeli Disztelből hordani vizet. Innen a gúnyos közmondás: lőt-fut, mint a csobáncai kutya, a mely tudmillsik kénytelen Disztelbe szaladni vizért, de mire visszajönne, megint megszomjazik s így folyvást oda s vissza fut.

Néhány kerékfordulás még, s megpillantjuk a hatalmas Szent-György-hegyet, kővé vált óriási bika alakjával, odább Szigliget villámsujtató romjai kísértének sötétben meredve ki a földből, alattok két halom: az áldott és a megátkozott. Amaz alatt egy leány nyugszik, kit vadász szeretője, mert egy parasztleánynek nyújtá kezét, ép midőn a lakodalomra indult, nyíllal szíven lött. A gyilkost a násznép — mondják — azon helyen agyonkövezte, s a halom, mely alá temették, azóta egyre nőtt, mert minden arra menő dobott rá egy követ. Semmi sem nő rajta más, mint az ördögsekér, ellenben az áldott dombon, mely alá a menyasszonyt temették, vadrózsa virul.

És a mint mosolygó tájak, erős hegyoldalakkal mellett haladunk, itt-ott fehérítő kolnákat pillantva meg a lombok zöld keretében, valami eszényes idyll lopódzik szívünkbe és eszünkbe jutnak Heine szavai: «Egy kis nádfódesles kunyhó, jó ágy, jó asztal, friss tej és vaj, virágok az ablakban s a küszöb előtt néhány fa. Ha aztán az Isten csordultig akarná épen tölteni boldogságom kelyhét, a fákra akasztva látnom engedhetné még vagy egy féltucat ellenséget is. Szívesen bocsátanám meg haláluk előtt minden vétkeiket, melyeket ellenem elkövettek életükben; oh igen, ellenségeinknek meg kell bocsátanunk, de csak akkor, ha már függnek.»

Ah, a nagy pogánynak igaza van. A Krisztusi ige is: «Péter, dugd hüvelybe kardodat», csak akkor hangzott el, mikor már a támadó füle porban hevert. A Balaton megtanít szeretni, de

megtanít gyűlölni is. Mosolygó tükre alatt háborgó mélye az emberi szenvedélyek minden színjátékát élénk rajzolja, a mint sötét fellegek árnya húzódik haragos arczára, a mint benső háborgástól emészte nyugtalanul küld habkarikát habkarikára, miközben előbb még oly deris tekintetét előnti az indulat sápadt, ideges zöldje, s felkavart hínár salakjai foltosan uszálnak eltorzult felületén, mint folszaggatott sebei egy lázálmas betegnek. Igen, a vizóriás beteg; hánykolódásai, dühének föl-föllobbanó szilaj mérge, a mint önmagát tépi, marcangolja, mind egy fenséges roham megdöbbenő kőjelei, melynek — hogy úgy mondjuk — a Balaton pszichiátriájában rejlik kórtani oka, a minthogy nem is a légköri változásokkal függnek mindig össze, hanem egy eltemetett krátervilágunk csodálatos, rejtélyes működéséből nyrik állások.

Sűrű sötétkék felleg-oszlop ereszkedik alá a fonyódi hegyek felől; a Balaton «kecskézik», mind sürűben hajtja apró fehér habfodrait. Valami friss áram szitáló permetéje a nyárszaki viharok üdítő szagát csapja fel a fedélzetre, a szürke zápor ködöbe burkolódik a láthatár. Mint egy kísérteties kar emelkedik baljósulán, négy-száz méternyi magasságban a Badacsony vihar-tépett ormán a fekete kőkereszt, melyet Ranolder veszprémi püspök állíttatott oda, s képzeltünk bejárja a rengeteg bazalt-bérczetek, a bünös szerelmük miatt kővé vált barát és apáca regéje színhelyét, meglátogatja a dalnok Kisfaludy jól idelelő fehér házát, amott egy gesztenyefa alatt, a meredek oldalon, mely felett csak a Balaton-egylet kegyelele virraszt ma, mely három év előtt emléktáblával jelölte meg. Bellebb marad a törökvilágból emlékezetes Kővágó-Órs, melynek XV. századbeli kőfaragói készítették a csobáncai, szigligeti, hegyesdi várakhoz a faragásokat ama száz és ezer mázsás mészkövekből, melyek közül még ma is mutogatják azt, melyre egykor a lakosok a törököknek fizetendő fejpénzt vagy harácsot rakták; gyorsan sikamlík el előttünk a gulácsi cukorsüveg-alakú hegykúp, a kopányi magaslat, melynek völgyeiben a üledező pinczegödrök valaha kemenczék voltak, melyeket a kiváló szépségükért török és osztrák katonák által üldözött kővágó-órsi nők 1602-ben rögtönöztek, nem bátorokdván a faluban maradni, hogy azokban süssék a kenyeret, buzogányos, lejszés férjeik örökösége mellett — és az egész börtormó vidék, melynek egykor törvénybe foglalt kötele-sége volt az Árpád-királyok asztalát borral látni el.

Hűs szél kerekedik a hegyek felől, mely pillanat alatt előcsalja a felöltöket. Vajjon a viharhozozd *maestro*, a *tramontane* vagy a *ponente* — szakértő arczal találgatják. Mint villamozott test borzong össze a Balaton, egy-egy ladik, mesze kűnn a sik vizen, alig láthatólag, ijedve küzd az árral, hogy partot érjen; erős pár marok görcsösen dolgozik az evezőn. Vihar jön, vissza kell fordulnunk. Hátha még megkondulna most egyszerre a badacsonyi szirharang, melynek hallatára a Balatonon kűnn levő bűnös rögtön bevallja bűnét — nagy é! hány koholt hír, hány érdemtelen reklám, hány részrehajló kritika és hány elhallgatott igazság kerülne meggyónásra másfél tucztat újságírói lelkiismeretből. Huh!

De lent a hajó orrában rárintja Dankó, s kézről kézre jár a túrista pohár. Óreg bírósági és megyei urak, kik tegnap még hivatalos komolysággal fogalmazták az ilyen jelentéseket, hogy azt mondja: «Galócza Márton, ez s ez községi lakos, elhalálozván, illetékességi hatáskörömből ismeretlen helyre költözött», most nehezen őrizhető mérséklettel fűtyörészik utána a nótát, hogy:

Balatonon jár a hajó,
A lány szeretőnek való,
Szereltem az evezője,
Fejkötő a kikötője.

Pár percz még és már-már elérkezik az a bizonyos pszichológiai pillanat, mikor Ágai kikapja a cigány kezéből a hegedűt, és maga húzza rá. De a hajó sípol, árbóczain felgyulnak a lámpák, még egy «éjjen»-kiáltás a kirándulás nagy-buzgalmú rendezőjére, Szarvassy Sándorra, s a Kelen első útjából diadalmasan lohog be a kikötőbe, melynek hajóhidján szebbnél szebb szemek kettős sora kalauzol be Ferschl elegáns vendéglőjébe, az Eszterházyba. Hej hiszen csak ne volna:

Szereltem az evezője,
Fejkötő a kikötője.

Egy öntudatlan nyilatkozása a gyermekhumornak, mely hízlegően jellemzi Füredet, melyről József nádor mondta volt, hogy: «Füred est ornamentum regni Hungariae.»

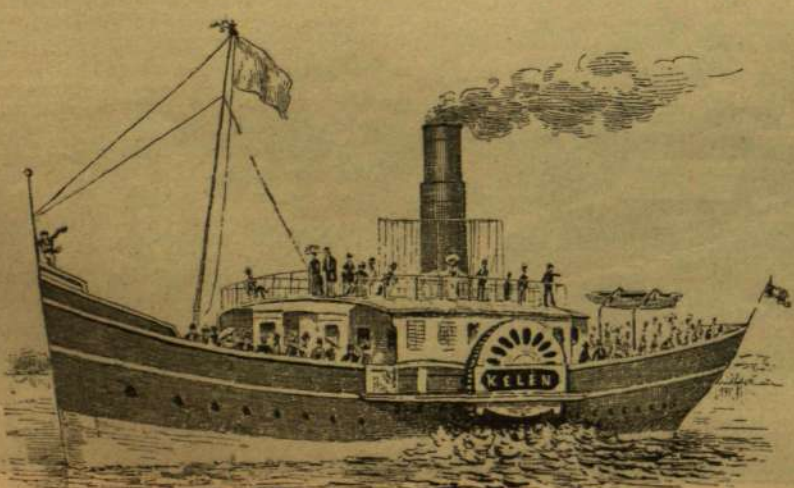
A kis bétét nem győzi haza nógatni mamája a sétányról, hol javában szól a zene. Pedig a levegő hűvös kezd lenni, s attól tart, hogy meghűl.

— Megbetegszel és meghalsz — szól intő hangon a vidám gyermekhez.

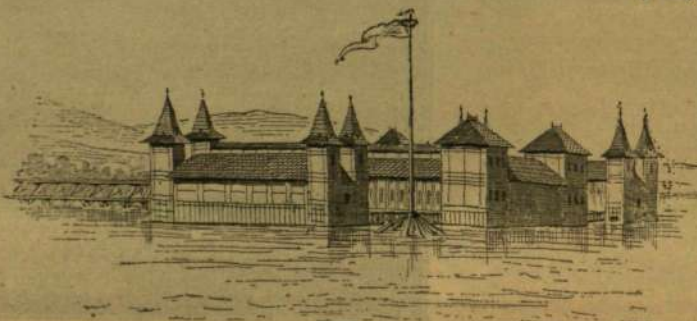
— Hát ha meghalok is? — feleli kedves durczássággal a bété. — Az ében legalább mindig játszanak a cigányok, itt pedig csak kétszer egy nap.

A párhuzam — ekkép állitva fel egy naiv gyermek gondolatvilágában — nem épen rozsz.

V-i-S-r.

A «KELÉN» GÖZÖS.

A BALATONFÜREDI ÚJ FÜRDŐHÁZ.

A PILIS ÉS A DOBOGÓKÓ.

A főváros környékének és sebb közeli vidékeinek fölkeresésére a Kárpát-egylet budapesti osztálya alig alakult meg, máris nagyban szítja a kedvet és e nyáron több kirándulást rendezett már. A budapestiek voltaképen nem ismerik a környéket, csak odáig mennek, a hová lóvasút, omnibusz, vagy gőzhajó visz. Miért is keresnének szórakozást oly helyeken, a hová csak kellemetlenségek közepette lehet jutni? A Kárpát-egylet épen e kellemetlenségeket oszlatja el, társas kirándulásokkal, melyekhez megteszi jövele a kellő intézkedéseket.

Mig a Kárpát-egylet budapesti osztálya majd minden ünnepkor és vasárnap így szórakoztatja vállalkozó tagjait, addig havi folyóirata, a dr. Téry Ödön és dr. Thirring Gusztáv által szerkesztett «Turisták lapja» szerencsésen viszi a propagandát az olvasók közt a turistaság mellett. Közöl útiképeket, leírásokat s valóságos kalauzult szolgál a kirándulások tudnivalóival. E derék közönyből veszszük át a főváros környékének egyik regényes részéről a következő ismertetést:

A Budapest és Esztergom közt elterülő hegység legmagasabb, legtömegesebb s természeti szépségeiben talán leggazdagabb része az a hegyvidék, mely Pilis-Szántó, Pilis-Szt.-Kereszt, Dömös és Esztergom közt terül el. E hegytömegnek két legmagasabb csúcsa a Pilis (575 m.) és a Dobogókő (700 m.); az előbbi, mely meredek formájával már távolról is imponál (a budai hegyekről is mindenünne látszik s széles kúpjáról könnyen fölismerhető), sokan ismerik s aránylag gyakrabban is keresik fel; nem úgy a Dobogókőt, melynek hosszúra nyúló lapos gerinceze távolról nézve nem vonja magára figyelmünket s melyet azért eddig csak igen kevesen ismertek. Pedig a Dobogókő a főváros környékének határozottan lejszebb pontja, melynek kilátása mindenkit, a ki valaha élvezte, elragad s bámulatra készítet. Ezenkívül a Dobogókő megmászása is könnyebb s kevesebb időbe s fáradságba kerül, mint a Pilisé.

A két hegy, a Pilis és a Dobogókő tőzsomszédok; aránylag igen magas nyereg, a Két bukffa (574 m.) választja el egymástól, egyúttal ez képezi az egész hegység nyugati részében az egyedüli pontot, melyen kocsival is járható közlekedési út vezet át a hegység déli oldaláról az északra. Ez út Pilis Szt.-Keresztről a Három forrás völgyén megy fel a Két bukffára s onnan — ketté ágazva — a szentléleki és a maróthi völgyekbe ereszkedik le.

Maga a Pilis minden oldalról igen meredeken emelkedő, s végül tágas fensíkba végződő hegy, mely úgy hatalmas tömegével, mint különösen dél fele messzire kinyúló meredek sziklás fokával mindenesetre joggal magára vonja figyelmünket. Relatív magassága a környező lapály fölött több mint 400 méter. Lejtőit köröskörül — a déli sziklás fokok kivéve — pompás bukkosok borítják, melyek szemünket gyönyörködtetik s nyári forró napokon a fáradt turistának kellemes üdülést nyújtanak. A hegy teteje mintegy 2 km. hosszú hullámzatos fensík, melynek csak déli meredek széle nyújt szabadabb kilátást kelet, dél és nyugat felé; lábaink alatt a Pilis-hegység déli része, a budai hegycsoport, a vörösvári és dorogi hegyvidék terül el s különösen érdekesek a dél-kelet felé hosszú vonalban elnyúló Hosszúhegy, a Kis- és Nagy-Kevély, melyeknek — mint hogy épen csapási tengelyük irányában nezzünk — csak keskeny gulák alakját mutató keresztmetszeteit látjuk közvetlenül egymás háta mögött emelkedni.

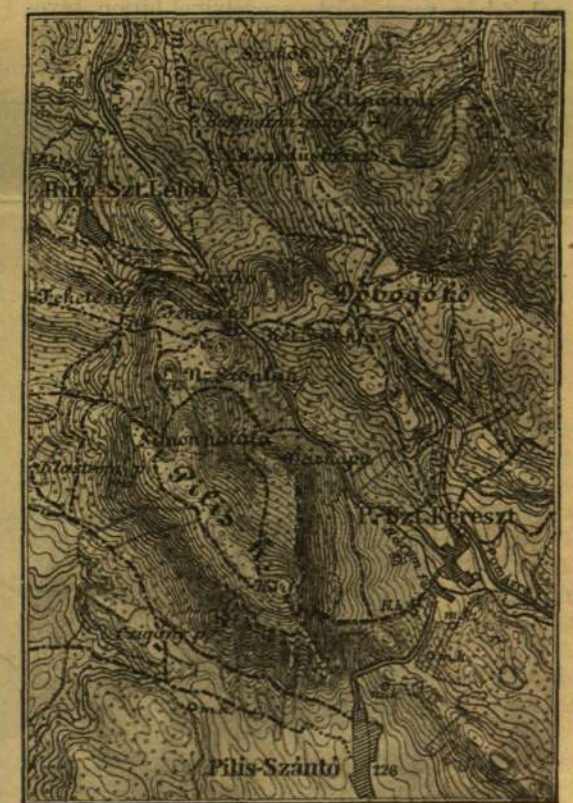
Úgy a Pilis, mint a Dobogókő megmászására legjobb kiinduló pont Pilis-Szt.-Kereszt, a hová Pomázról kocsin is — bár igen rossz úton — juthatunk. A Pomázról Szt.-Keresztre vezető útnak van egy igen érdekes részlete, melyet joggal nevezhetünk vidékünk egyik legregényesebb pontjának; ez a Szurdok völgye (Hluboki), Szt.-Kereszt előtt; a nagykovácsi pusztán túl levő mészkemenczékkel keskeny völgy nyílik az útból bal felé, melyből egy bővizű, tajtékzó patak meredek sziklás mederben aláiet; a keskeny, melyre be-vágódott völgy két oldalán szebbnél-szebb sziklacsoportok tornyosulnak fel, melyek közt helyenkint csak nagy ügygyel-bajjal mászhatunk tovább; a ki a sziklák közti fáradságos mászkálást

ki akarja kerülni, legjobban teszi, ha a völgy nyílásánál jobbék felől (tehát a patak bal partján) kezdődő ösvényre lép, mely a völgyet szegélyző gerinceze kényelmesen felkapaszkodik, s mindenütt szép kilátást nyújt magába a völgybe. De tagadhatatlan, hogy a völgy szépségei alulról nézve — a honnan képtünk is fel van véve — sokkal jobban érvényesülnek. — A kik Pomázról Szt.-Keresztre kocsin mennek, azoknak is ajánlhatjuk, hogy a mészkemenczéknel a kocsikról leszálljanak s az említett ösvényen a mindössze 20 percznyi út Szt.-Keresztig gyalog tegyék meg. A Szurdokvölgy felkeresése Csobánka felől is (a Retimalmon át) ajánlható, a midőn is a kirándulóknak a pomázi Laszlovszky-lyel kellemes nyugópontul szolgálhat.

Szt.-Keresztről, a kálvária mellett elhaladva, elég jó, a meredek lejtőn serpentinekben kanyargó út vezet fel a Pilisre, a legmagasabb ponton (757 m.) álló háromszögletes piramisához; ez út egy óra alatt tehető meg. Kényelmesebben, de majdnem kétszer oly sok idő alatt mászhatjuk meg a hegyet, ha a szentléleki úton haladunk felfelé s róla kevesebb időbe, hogy az erdőbe

MEXIKÓ. Dr. Téry Ödön fényképe után.

A PILIS ÉS A DOBOGÓKÓ TÉRKÉPE. Rajzolta Kogutovics Manó.

értünk, nyugat felé (balkéz felé) letérve, azon völgybe fordulunk, mely a Vaskapu (648 m.) nevi hegyormot megkerülve, déli irányban húzódik a Pilis teteje felé. A ki Szántóról indul, szintén legjobban cselekszik, ha az első helyen emlitett útra tér rá, mert a sziklák közt való felmászás (Szántóról egyenesen fel) bár nagyon érdekes, mégis csak gyakorlott turistáknak ajánlható.

Ha a Pilist megmáztuk, legjobb, ha azután észak felé szállunk le: akár Esztergom, akár Pilis-Maróth felé. Ez okból a Pilis fensíkjának nyugati szelét követő ösvényen észak felé haladunk, majd átkelve a Simon halála név alatt ismeretes nyergen (a hol nyugat felé a Kesztölcze vezető út ágazik ki), a Nagy-Szoplakon (713 m.) túl keletre fordulunk s így — a csúctól számítva másfél óra alatt — a Két bukffa nyergét s így a szt.-kereszt-maróthi útát érjük el. A nyeregtől északi irányban, csak néhány percznyire, szép erdő kö-

zött, fekszik Mexikó* közalapítványi erdőóri lak, a turistákra nézve igen nevezetes pont, melyről minden irányban a legszebb kirándulásokat tehetjük. Mexikóról jó szekérúton két óra alatt érünk le a Pilis-Maróthra, vagy leszállva a Malom-völgybe, háromnegyed óra alatt a Hoffmann-gyuhót érjük, mely nevé is létezését a Pilis-vidék lelkes barátjának és pártfogójának, id. Hoffmann Sándor főerdőtanácsos úrnak köszöni. Egy másik út 20 percz alatt levisz Szt.-Lélek-Hutára s a gyönyörű szt.-léleki völgyön le 2 1/2 óra alatt Esztergomra; végül a Hoffmann gyuhótól átkelve a Hegedűsbercz és Szakóhegy közti nyergen Dömösre ereszkedhetünk le (2 1/2 óra). Ezen utak mindegyike igen szép, de csak a pilis-maróthi járható elég kényelmesen kocsival is.

A Dobogókő szintén Szt.-Kereszt felől mászható meg legkönnyebben; innen több útja van, egyik a Zsványbarlang érdekes sziklacsoport-jait érinti, egy másik kényelmesebb a Chiloea völgyén vezet fel. Kényelmesebben, egy óra mulva tág erdőfedte laposra érünk, melyről semmiféle kilátás nincs. A megye határát jelző vágást (kelet felé) követve azonban egyszerre a Dobogókő meredek északi szelét érjük, a hol az hatalmas függőleges sziklafalakkal esik alá. Innen oly megkapó kilátás nyílik, minőt Budapest környékén sehol másutt nem élvezhetünk a mely vetekszik a szász-Svájcz híres Bastei kilátásával; alattunk tátongó mélység, a dömösi völgy terül el, melyen túl a Duna szorosa Esztergomtól Váczig s a háttérben beláthatatlan térség terül el, Esztergom, Mária-Nostra, Vácz érdekes hegycsoportjaival s a Cserháttal, a Szittnya s a Mátra hegylánczával. Óráig elülhetünk a szédítő meredekségi sziklázélen, nem győzve elággó bámulni a lábaink alatt elterülő panoramára nagy-szerűségét.

A meredek szélén folytatjuk utunkat tovább. Két, illetve három irányban folytathatjuk útunkat; legajánlatosabb a Dömösre való leszállás. A meredek sziklászelt követve, szép erdőben haladunk lefelé — helyenként gyönyörű kilátással a Duna szorosára és Visegrádra — s háromnegyed óra mulva a Hegedűsberczet érjük el, a hol Hegedűs Kandid Lajos miniszteri tanácsos gyakori ottlétének emlékére kis emlékkő áll. Innen meredeken leszállunk a nevezett bercz és a Szakóhegy közti mély nyergre, melyről kelet felé tartva, csakhamar Kortélyes pusztát s innen fél óra alatt (a Dobogókőtől két óra alatt) Dömöst érjük el.

Egy másik út a Dobogókőről a gerincezen a Két bukffa nyergére s innen Mexikóra visz (1 óra), végül a Dobogókőről déli irányban leszállva, a sikárosi völgyben fekvő Sikáros erdőóri lakást érhetjük el (2 óra). A legkevesebb fáradsággal úgy érhetünk fel a Dobogókőre, ha Szt.-Keresztről vagy Maróthról kocsival megyünk a Két bukffa nyergéig, a honnan a hegy teteje 1 óra alatt érhető el.

A Pilist és a Dobogókőt, különösen az utóbbit eddig csak nagyon kevesen keresték fel, mert hozzáférhetőségük igen nehéz volt s még semmi sem történt arra nézve, hogy az oda kirándulók csak a legrövidebb útakat keressék meg, a közlekedési útakat is megtagadják. Most már ezen a téren is határozott javulás állott be. A Magyarországi Kárpát-Egyesület Budapesti Osztálya ezen vidékre is kiterjeszté működését s remélhető, hogy ennek meglesz a várt eredménye. A turistákra nézve fontos utaknak jelzése s útmutatókkal való ellátása immár kezdetét vette s néhány hét mulva teljesen be lesz fejezve; a közlekedésiügyi miniszterium a mexikói és a sikárosi erdővédeket utasította, hogy a kirándulókat mindenképen támogatassák, megengedte, hogy a maróthi völgyben fekvő Hoffmann-gyuhó turisták részére megnyitassák s e célból elrendelte, hogy a Budapesti Osztálynak ezen gyuhóhoz két kules szolgáltatassék ki, végül kérelmünkre elhatározta a nagym. miniszterium, hogy a jövő (1890.) év folyamán a Dobogókő tetején menedékházat épít, Mexikóban pedig turisták részére vendégszobát rendeztet be. Ez intézkedések által lehetővé van téve, hogy ezen vidék természeti szépségeit minél többen s minél kevesebb fáradsággal élvezhessék.

* Nevét (mely eredetileg Magszókö volt) onnan vette, hogy az 1872-73. évi kholerajárvány idejében egy közalapítványi erdő s a járvány elől ide menekült; mint hogy pedig e hely a kholera elől megóvta maradt, a közalapítványi erdővédek lassankint megszerették a féltreos fekvése miatt — azelőtt kevésbé kedvelt helyet.

DIVATLEVÉL.

Junius 27.

Feszült érdekléssel várta a divatvilág azokat a divatleveleket, melyeket az idei párisi Grand Prix tárt fel a mohó újságírók előtt, s melyekkel felavatni készül az idei nyári divatot. Mert ki felelhetné el, hogy a krinolin, a szűk ruha, a turnür, és a férfinenk ezerele réme, mind a Grand Prix czége és jelszava alatt látták először napvilágot, és ki állna jól érte, hogy egy önfelédlt pillanat nem hozza-e újra vissza, a minék letűnt nem csupán a legpuritánabb izlésű professzori kedélyek éreztek őszinte örömet. De ez egyszer legalább feleslegesek az aggodalmak, a divat utolsó szava még mindig nem szűnt meg az egyszerűség lenni, főleg ebben a tavaszgőzöi vagy nyárelői szakban, a mikor az ember igazi al fresco életet el.

Az évszaknak ezt a követelményét igen helyes érzéssel tudja méltányolni a párisi nő, ki kora reggeli sétáján, — mert a párisi nő is tud olykor korán kelni, ha t. i. ezt a divat megköveteli, — rendszeren könnyű alpaccát visel, míg délutánra foulard vagy serge ruháját veszi elő, de mindig a leggyorsabb izlésben. Reggeli és délutáni öltözék egyeznek abban, hogy mindkettő draperia nélkül. Leginkább két styl nyerte meg a közetszűzést; egyik a nyitott tűnik, mely csipke-alszoknyát látta, másik a kerek, sima alj, himzéses vagy csipkefodorral szegélyezve. A derék hosszú csipője, a széles övek oldalt vagy hátul kötvék csokorra, s az új bő, a csuklóknál elszűkülve.

A mi a kalapokat illeti, a kerek kalapé az elsőség, a capote-ok teljesen kimentek a divatból. Lapos tetejű kalapok, roppant peremekkel, állnak napirenden. És soha sem fejtettek ki a Párisban oly nagy számmal levő virágcsinálók nagyobb művészetet abban, hogy a természetes virágokat színben, idomokban, minden hajléksaikkban minél hűvebben utánozzák.

Magától értetődik, hogy magas kalapokat nem lehet viselni a fej tetejére felfesült hajjal, mely a nyakszirtet födten hagyja. Ezért Páris hangadó fodrászai, Auguste és Noviat úgy igyekeznek megfelelni a divat követelményeinek, hogy szébbnél-szebb fonatokat és tekeréseket alkalmaznak oly módon, hogy a nyakszirtet befödjük, vagy különböző hosszúságú lebegő fürtöket, melyek közül egy a vállakon omlik alá és elvegyül a kalap szalagjai közt. Félholdalaku béka'eknő tartja a haját a fejtetőn, s egy más békateknő tü hátul erősíti meg.

Ez a hajdísz reggeli viseletre való, esti viseletre a görög styl a kedvelt, mely a homlokot vagy egy keskeny virágfüzérrel, vagy pedig ékszerrel kirakott szalagkötővel köti át. De divatban vannak most ezenkívül Párisban az ugynevezett «diners de têtes»-ek is, melyeknek a vendégek mind meg annyi fantasztikus frizurákban «kéretnek megjelenni» s ez a legújabb párisi szeszély soha sem álmódott forrongást idéző elő a hajművész-körökben.

labbi rokonok gyászolásánál pedig vagy egész fekete, vagy piros vagy kék szegélyű legyen.

Meg kell vallani, hogy az angol hölgyeknek különös tehetségük van arra, hogy bizonyos pedans theoria szemüvegén át tekintsenek mindent. Lady Harberton csak egy typusa annak a me-rev és egyoldalú felfogásnak, mely az angol divathölgy izlését egész általánosságban jellemzi, Annaira megy ez az angol egyoldalúság, hogy p. o. most az angol hölgyek egész shocking-nek tartják a jó izlés ellen oly virágokat viselni kalapjaikon, melyeknek nincs épen évadjok. Ennyire mi természetesen nem megyünk. A világegyetem; nálunk a virágok sokkal hamarabb virulnak el, mint egy szép nő bájai.

Ámbár némileg talán maga a divat is ösztön-szerűleg érzi a virágok gyors mulandóságában a divat állandóságával szemben rejlő veszélyt, s azért kegyeli annyira azt, a mi e forgó változékonyságban a legmaradandóbb, az ékszereket. Ebben határozottan van némi pszichologia. Mert mi az ékszer, ha nem az örökéletűvé varázslott virág, a tavasz illanó fényének egy lekötött sugara? És a női lélek, mely a hervatag virágban saját gyöngességének jelképét látja, alapjában véve legbensőbb természetének ugyanazzal a sugallatával vonzódik az ékszerek hideg ragyogásához, mint a melylyel a vadvirágot övezi jártsi fűrtje körül. Virág és ékszer: ez a nő örökös sorsának két nagy katasztrófája: Juliának egy ablakába nyújtott jácmin, Margarettának egy ékszeres doboz, — de a dolog voltaképpen egy és ugyanaz.

Csak az emberi alacsonyág volt az, mely a drágaköveket is a gonosz vagyunk és szenvedélyek szolgálatába állította. Mennyivel tisztább az ókor nézete, mely emberfeletti örököt kötött a csillogó kövekhez! A gyémánt az égnek volt szentelve, és hatalmas ellenszere a mérgeknek és betegségeknek, palladiuma a női becsületnek. Mint ajándéknak pedig nem piszkos hasznát és pöffeszkedő gazdagság, hanem lelkielő és kitar-

SÉTA-ÖLTÖZETEK. (BUDAPESTI DIVATKÉP.)

Monaszerly és Kuzmik utódai czég divatterméköl.

tás volt jelentése a boldog elfogadónál. Még ma is ez az értelem lappang a nászajándék felajánlott gyémántos ékszer alatt: lelkielő és kitarítás, mert hiszen már a jó Fenelon kimondta volt, hogy a házasság «kinos állapot» (un état pénible), melyben mindkettőre nagy szükség van.

A mit ma a gyémántok mellett legjobban pártol a divat, a rubin, szintén természetfölötti varázserőnek vala vélt foglalatja. Ha váratlan szerencsétlenség fenyegette tulajdonosát, mind sötétebbre-sötétebbre vált s csak mikor a veszély elmúlt volt, kapta vissza régi fényét. Azonkívül távol tartotta a betegséget és a rossz gondolatokat. A smaragd a czélt ért szerelem és remény jelképe volt, a zafir pedig, melyet azonban most csak ritkább tökélyű példányokban viselnek, a tisztaság. Vannak ügyes családok, kik egy vékonyka forgácsát a kőnek kék üvegbe foglalják s gyémántokkal rakják körül. A csalást még a tapasztalt szem is alig ismeri fel, de forró vízben szétválnak a két alkatrész.

A gyémánt, mint tudjuk — tiszta szén — egy szénfalak közé börtönzött napsugár — mely ősvilági erdők enyészeteiből támad életre, habár több év előtt egy oly elmélet is felmerült, hogy a béka csinálja a gyémántot, s hogy az özvívz előtti állat bizonyos tüdő-baja hozta létre a ma oly becsben tartott szénjegyeket. Sikertelenebbnél-sikerlenebb utánaütökben nincs hiány, sőt a régi zománcok közül is nem egy alig különbözethető meg a valódi kőtől. De a legsikertelenebb tiszta átlátszó olvadtt üvegből készülnek, melynek alkatrészeit finom porra törve vegyítetnek és olvasztatnak meg, s aztán minél lassabban hűlnek ki, annál szebbek.

Voltaképpen nem egészen van helyén az ékszerek luxusról beszélni, mikor a kimerült divat is a csendes falvak ólébe menekül s a természet boldog igénytelenségét szenvedli. A divat pompája, szertelensége nem a demi-saisonok keretébe illő fogalmak; ilyenkor a fényűzés egy trónjáról önként lemondott királynő, ki egyszerűbb örömeiben keres üdülést tépett idegzelei ellen. És mily kedvesen lepi meg az elszakított szemet az egyszerű mesterkéletlenség azon látványa, mely a nyári toilette-ek bájos keretlenségében kifejlik, az a fél pongyola, fél dísz, melynek összes éke a pihegő mellre tűzött piruló rózsaszál s összes kiadása egy könnyű mosó ruha.

A mosó ruhák körül tett tapasztalatok elég keserűek arra, hogy pár szót szenteljünk rá a járatlanabbak okulásául. Számosan vannak, kik csak azért nem viselnek színes muszlint és nyomtatott kelmét, mivel egyszer már megjárták, hogy a mosás után elhagyta minden színét. Pedig ezek az öltözetek oly frissek és szépek, oly tartósak és jutányosok, hogy főleg egyszerű és olcsó öltözékek kedvelői nehezen mondanak le rólok.

A dolog magyarázata az, hogy a mosónó rendszeren sokkal jobban el van foglalva, sem hogy kellő időt fordíthatna arra, hogy egy ruhával soká pepecseljen; minden teketória nélkül bele-mártja a szódába vagy gypsorba, s ha a ruha ki van facsarva, nem gondol vele, hogy mindjárt kiakasztja a kőtre, hanem ha nincs hely, addig heverteti a kosárban, míg hely ürül. És minden percz, melyet a ruha így tölt, szépsége, tartóssága rovására esik.

Ha a házon kívül való mosatással járó eme kellemetlenségeket ki akarjuk kerülni, úgy magunknak kell a dologhoz látnunk. A fizetett munkás soha sem fordíthat annyi gondot egyetlenegy öltözetdarabra, a mikor halommal áll előtte a végezni való munka. De magunk nem sajnáljuk az időt azoktól az aprólékos vesződésektől sem, melyek nálunk nem fizetik ki magukat. Fődolog azonban, hogy csak akkor kell ily dologhoz fogni, mikor elég időnk van az egész munka gyors elvégzésére. Mert semmi színes nagyobb romlásra a színes szöveteknek, mint ha a tisztítást megkezdvé abban hagyjuk és későbbi időre halasztjuk befejezését.

Ha egyszer a ruha nedves, azonnal ki kell facsarni és megszáritani, máskülönb a színek tönkre mennek. Minden forró tárgy behatásától is távol szükség tartani az ily gyártmányokat, nem szabad forró vízben mosni, nem szabad kifőzni, sem forró keményítőbe mártani, ha megszáradt. Kitergetni nem a napon, hanem csak árnyékban tanácsos, és a forró vassal való vasalás is természetesen kerülendő. Szellős, borongós nap a legalkalmasabb idő színes ruhák szárítására, ezt pedig természetesen a mosónó nem választhatja ki magának.

Magas hőfokon kívül a szóda is mellőzendő,

valamint mindazok a vegyi szerek, melyek gyorsan tisztítanak, de a szennyen kívül egyebet is magokkal visznek. Gyorsan kimosni kétszer szappanos vízben, és a nélkül, hogy a szappant belé dörzsölnők, s azután jól kifacsarni tiszta, hideg vízben — ez az egész. Ha a szín nagyon is kényes, olyankor tapasztalt egyének néha egy kevés sót is tesznek a tisztáló vízbe, csak hogy az a baj, hogy ettől a szövet, különösen nedves időben, hamar összemegy. Szótkak még timsót, eczetet, ammoniát, fekete borsot és marha-epét is használni mosó szöveteknél a színek megőrzésére, s különösen az utóbbi sikeresnek is bizonyul — legalább egy időre. De ha a gyártmány elég jó minőségű, akkor elég azt hirtelen kimosni hideg vízben (ismételjük: szóda nélkül), tiszta hideg vízben kiöblögetni és facsarni, s árnyékban megszáritva, gondosan kiválaszni — s olyan lesz, mintha új volna. Ne feledjük, hogy szárításnál belsejét a ruhának kifelé fordítva kell kitergetni.

Több ügyességet igényel a vasalás, melynek, mint említettük, mindig hideg vassal kell történnie. Legjobb, ha egy keskeny vasaló deszkára teszünk szert, melyre a ruhaaljat ráakasztjuk, úgy, hogy a körül kerekre lehessen forgatni. A deszka két könyvházként tetejére fektetendő, melyeket súlyllyal erősítünk le. Lapjára előbb vastag flanel, azután tiszta durva vászon jön. Előbb a ruha vastagabb része, az ujjak, bugygyok, derekrészek kerülnek vasalás alá, s általában az egészet előbb fonákján, azután színéről kell vasalni. A muszlin akkor néz ki jól, ha kétszer van különböző irányban megvasalva.

Ma már, az újabb időben a színek vegyítése és a kalikó-nyomatás terén történt nagy technikai haladás abba a helyzetbe hozott mindenkit, hogy biztosíthatja magát az ellen, hogy színeket hamar hagyo szöveteket vásároljon. De azért még mindig a lilaszin marad a legjobb mosónak, ellenben a kék, zöldet, feketét óvatosan kell venni. Némely rózsaszín is igen jól állja a mosást. Ugy hallottuk hozzáértőktől, hogy a nyomtatott szövetek között azok a legjobbak, melyeknek nyomtatása a gyártmány visszaján jól kivehető. Különb a leggyorsabb mód nem vásárolni addig, míg egy darabka mustrával nem tettünk próbát a mosóteknőben.

Merino, láma, alpaca, serge és még egy egész sor más gyártmány nem tartoznak a tulajdonképeni mosószövetek közé, de mindamellett okkal-móddal jól moshatók. Csak hogy ezeket mosás előtt okvetlen szét kell szedni, és még mielőtt teljesen megszáradnának, visszaján kiválaszni. Fekete színű gyártmányoknál a tisztáló vízbe kevés ammoniát is tehető, de csakis feketéknél.

Mindkét képünk ezúttal Monaszerly és Kuzmik utódai czég divatüzletéből ábrázol két feletébb sikerült sétaöltözetet. Egyik, a kép balfelelő oldalán álló, pondsi selyem-öltözék, vörös alapon, fehér és sötétkék pettyekkel, kendőalaku bordákkal beszőve. Elöl a derék fönt sötétkék ráncokban húzódik, a szoknya alól szintén sötétkék plissébetét mutat, míg jobbról és balról a tulajdon szövetből hosszú tűnik esik alá.

Másik toilette-ünk szintén pondsi selyem, de huszín csikos és directorium-övel. Derektől fent elől és hátul csücsös csipkedisz ékíti, Eiffel-torony mintára. Az ujjakon szintén ily csipkedisz Eiffel-torony módjára, és kis bársony hajtőka. Az alj egészen sima és lapos.

F—a.

EIFFEL.

Ki az az Eiffel?

Hát van még ember, ki e nevet nem ismeri? Bizony talán akad. S ezelőtt még egy esztendővel bátran lehetett volna a kérdést így tenni föl: van-e, a ki a nevet ismeri?

Akkor is akadtak volna ugyan elegendő, a kik a kérdésre igenlő választ adnak; de azok leginkább csak a műszaki tudományok ápolói közül kerültek volna ki, — maga a nagy közönség vállalt volna kérdése volna tovább: qui hominum?

Mert esodlatos az, hogy az ugynevezett arisztokratikus szellem hová mindenüvé be nem fészkelte magát s mennyire megtartotta uralmát a legújabb időktől egész az újabb korig.

Itt vannak például az emberi nagy alkotások. Micsoda kategóriákat, micsoda osztályzatokat tudott az arisztokrata szellem még ezekben is teremteni! Külön választotta az emberi kéz és az emberi ész munkáját, halhatatlanságot bizto-

EIFFEL.

sítva azoknak, a kik az utóbbiban alkottak nagyot, ellenben föl sem említve, vagy utóbb a feledés éjleibe taszítva azokat, a kik az anyag terén teremtettek nem kevésbé feltűnőt, maradandót, kolosszalist.

Homér, Aeschylus, Sophokles, Hellas és Róma költői, szónokai, történetírói, a kiknek alkotásaihoz nem vala szükséges markolható anyag, dicőségben élnek évezredek óta. Ellenben ki tudja azt, hogy Kheopsz, Kefren, Mykerinosz gulát micsoda mester építette? Csak az épített királyok neve él a faragott kőből épült hegyek által, de magának az építőnek nevé az árva hieroglyph sem tartotta fönn. Ki alkotta a rhodusi kolosszust? Ki rakta föl Rómában a Colosseumot, a Trajánus oszlopát? S általában az egész ókorunk maig is bámulatos építési csodái közül melyik az, mely alkotója nevé átírtalmaztatta a késő századokra?

Csak a szellemnek és anyagnak azon közös alkotásai biztosítottak az alkotó nevének marandóságot, melyeknél a közös munkában a szellemek volt tulnyomó része. Csak a művészet által megdicősített anyag birt vértézetet nyújtani a mulandóság, a feledés ellen. Zeuxis, Praxiteles, a kik életet birtak leheli az élettelen kőbe, az antik kor művészei ismeretek névszerint előttünk, — az Akropolis, a Capitolium, a bámulatos aqua- és víaduktok, a templomok, az amphitheátrumok, castrumok és therma-fürdők építőinek nevé nem tartotta felejtésére méltónak a krónika.

Még a középkor is, mely annyi szobrász és festő nevére hagyta reánk örökül, örömet hallgat a nagy építőmesterekre s ki tudja, ismerők-e ma Michel Angelo nagy nevet, ha lángelek nem teremtett volna egyebet, mint hogy egymásra rakta a kereszténység legnagyobb székesegyházának köveit?

Csak az újabb korban birták a műszaki nagy alkotások kivívni azt a jogot, hogy a szellemi és művészi kiváló termékek mellett említessenek, s hogy egy kölni dom, egy párisi operaház, egy brooklyni hid, egy mont-cenis vagy szent-gothardi alagut, egy suzi csatorna elismertessenek akkora értékűeknek, mint egy szép festmény, egy művészi szobor vagy egy abszolút becsü költői termék. S csak a mióta szélesebb alapokon műveljük a kulturhistóriát, — írjuk a halhatatlanok sorába a kiváló műszaki alkotások teremtőinek neveit is, ismerjük el őket művészeknek s bizonyos tekintetben költőeknek is.

És ez az igazság. Mert a művész, a költő érdeménél, a ki kirekesztőleg az örökségnek a szolgálatában vala munkás, nem lehet csekélyebb azok érdeme, a kik a mellett, hogy az örök szépeknek elzáit is szemük előtt tartották, még más czélokot is szolgáltattak alkotásaikkal. Egy remek műépítmény, mely szemre is szép, magasztos gondolatokat gerjesztő, lelket emelő, nem veszíthet becsben, ha isten szolgálatára is alkalmasnak bizonyul. De akkor sem, ha a természet kutatásának vagy az emberi élet gyakorlati szükségének szolgáltalt egyuttal.

Szóval az emberi elme alkotásai között nem igazságos oly mereven szigorú elválasztó falakat állítani. A szellem által megdicősített anyag

Gyors és biztos gyógy gyomorbántalmak és követke-
ményeikre! Az egészség fenntartására, a nyelvet, valamint a vér
tisztítására és tisztán tartására és jó emésztés elősegítésére
a legjobb és hatékony szer, mindenhol ismerve már és kedvelve:

Dr. ROSA „ÉLETBALZSAMA“

Er, a legjobb és legnagyobb erejű gyógyóvonyékól a legodonasabban
készítve, mindennemű emésztési bajok, gyomorgörccsök, étvágy-
talanság, savanyú felbőgés, vértelenség, aranyér stb. esze-
telten teljes biztonságga állja meg helyét. Éne kitűnő hatású! Gyógy-
a most már a népek biztos és megpróbált háziáservé vált. Nagy
üveg ára 1 frt, kicsi 50 kr. Elismert levelek ezrel állnak megtekintésre.

Óvás! Csatlósok elhárítása érdekében
figyelmeztetek mindenkit, hogy
az eredeti szabály szerűt egyedül tölem ké-
szített **Dr. ROSA életbalzsam** két katonba
van göngyölve, mely hosszoldalán a felirást:
•Dr. Rosa életbalzsama a „Fekete sas“ gyógy-
szeráról, B. Fragner, Prága 205-3-3. német,
cseh, magyar és francia nyelven viseli, a
melynek homlokoldalai a törvényes letétben
álló mellékelt végjeggyel vannak ellátva. —
Val. Dr. Rosa életbalzsam csak készítőjénél

B. Fragner „zum schwarzen Adler“ gyógyszer-
tárban Prága, 205-3. kapható. —
Budapesten kapható **Török József és Budai Emilnél.**

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-
tárában van ez életbalzsamnak raktára. Ugyanott kapható:

Prágai egyetemes házikenőcs

a köszönő iratok ezrel elismert biztos gyógyszer min-
den gyuladás, seb és daganat ellen.

Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladás, tejrekedése és ke-
ményesedési, a gyermek elvárásiánál, genyedés, vérdaganat, gyu-
fakadás, pokolvarád; körömdaganatnál, a kéz- és lábujjakon tamadó
ugynevezett körömméregnél, keményedések, duzzadások, mirigydaga-
matoknál; szalonmadagnál, holttelemnél. — Minden gyuladást, daganat-
tót, keményedést, duzzadást, a legrovidebb idő alatt gyógyít meg; hol
azonban már gonyképződés következett be, a fekélyt a legrovidebb idő
alatt felhúzza és meggyógyítja. Szalenzekben 25 és 35 krajczár.

Óvás! Mivel a prágai egyetemes
házikenőcsöt igen gyak-
ran utánozzák, figyelmeztetek minden-
denkit, hogy az eredeti szabályban
csak én egyedül készíttem. Csak akkor
az valódi, ha a sárga ércszelencék,
melyekbe töltve van, vörös használati
utasításokba (3 nyelvű nyomtatványban)
s két katonokba — melyek a fennebbi
végjeggyel viselik — vannak göngyölve.

Fül-balzsam. A legkiválóbb s számos kísérlet után is-
meretes legmegbízhatóbb szer a nehéz hallás
gyógyulására s a teljesen elvesztett hallás visszahozására. 1 palack 1 frt.

Margitszigeti gyógyfürdő,

Budapest főváros közvetlen közelében.

nyel használtatott: idült gyomorhurutnál és alhasi pangásoknál.
Rendelő orvos: **Dr. Székács.** — Bérletköltség egy a fürdő-
A szigeten lakó fürdővendégek a fürdő-használatnál és a menetsjegyeknél előnyben részesülnek. A fővárosal órákint
kétsezer közlekedés. A fürdő-idény tartama május 1-től október 1-ig. — A lakások megrendelése: a szigeten a felügye-
léségi irodában. Budapest.

35° R. meleg artériai forrás, porcellán-, márvány-, kád- és kőfürdők
zuhanykésülékekkel, nagyzerű kert, 300 teljes kényelemmel berendezett
szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, telefon-, távírda-ösze-
kötetéssel, naponta zene.

**Kóralakok, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező
eredménynyel használtatott:**

Köszvény, az ízületek, izmok, esonthártya, ideghüvely, idült oszú.
A csúz, köszvény, erőművi behatások, typhus után fellépő hűdésék,
szabák, esontbántalmakat, esonstúzt, ízületi bajokat és külső részeket
követő elváltozások. Fájdalmas hegek, merevség, hűdés bántalmak,
vizelesi nehézségek, méh- és hüvelybántalmak. Még arra is figyelmeztet-
tetjük a t. ez. közönséget, hogy a szigeten Borda-féle legújabb rendszerű
villamos fürdők rendeztetiek be, melyek a köszvényes, esztes és
ideges bántalmak, valamint a hűdésék és az ischiás-nál a fürdészetben
igen hathatós segéd gyógyszerközt képeznek. A hévíz belsőleg eredmény-
esen hathatós segéd gyógyszerár, ellátva mindennemű ásványvizzel.

Rendelő orvos: **Dr. Székács.** — Bérletköltség egy a fürdő-
A szigeten lakó fürdővendégek a fürdő-használatnál és a menetsjegyeknél előnyben részesülnek. A fővárosal órákint
kétsezer közlekedés. A fürdő-idény tartama május 1-től október 1-ig. — A lakások megrendelése: a szigeten a felügye-
léségi irodában. Budapest.

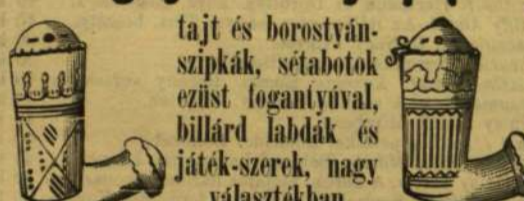
Legjobb és Leghíresebb
Pipere Hölgyor

La VELOUTINE

Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

A Ch. FAY-féle párisi cég
„LA VELOUTINE“
különleges rizspora eredeti minőségben kapható és utánvéttel
is megrendelhető
VERTESSI SÁNDOR illatszertárban
Budapesten, Kristóf-ter 8. szám.

A legújabb tajt-pipák,

tajt és borostyán-
szipkák, sétabotok
ezüst fogantyúval,
billárd labdák és
játék-szerek, nagy
választékban

MARTINY H.

ujonnan nyitott üzletében
Budapest, Andrásy-út 31. sz. a.
Tajt-pipákról kívánatra árjegyzé-
kek franco ingyen küldetnek. 4010

Kwizda kőszvényfolyadékja

évek óta kipróbált házi szer
csúz, kőszvény és idegbajok ellen.

Valódiilag csak az itt mellékelt védjeggyel.
— Kapható Ausztria-Magyarország
minden gyógyszerárban.

Egy üveggel 1 frt o. é.
Naponkinti postai szétküldés a fő-letét által:
KWIZDA FERENCZ SÁNDOR.
osztrák cs. kir. és román kir. udv. szállító kerületi
gyógyszertára Korneuburgban, Bécs mellett.

VÉGHLESI

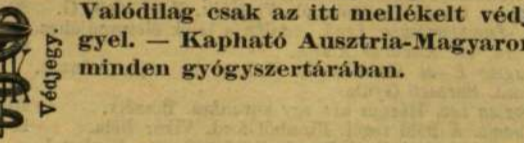
VERA-FORRÁS.

Házánk
legtisztább, leg-
olcsóbb és legjobb szén-
savdus, égvényes savanyu vize.

VEGHLES-SZALATNA-n (Zólyom-m.)
Budapesti főraktár
Erzsébet-körút 38-ik szám alatt.
Telephon-összeköttetés.
Számos raktár a vidéken.

A magyar kir. államvasutak gépgyára

a legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmulhatlan
GYAKORLATILAG LEGJOBBNAK BIZONYULT
6, 8 és 10 lóerejű
locomobiljait
fa-, szén- és szalmaüzésre
valamint a magvesztéség tel-
jes mellőzését eredményező
szabad, meghosszabbított
részasztallal és szab. saját-
zerűi törekrostával ellátott

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőz-cséplőgépeit,
mely újításokkal immár 450-nél több cséplőgép működik az országban
lényes sikerrel, kedvező feltételek mellett ajánlja

FEHÉR MIKLÓS,

a magyar államvasutak gépgyárának vezérügynöke
Budapest, IX., üllői ut 25. sz. „Köztelek.“

Mirdetések felvételnek a ki-
adóhivatalban Egyetem-u. 4.

Tusnád fürdő

Csikmegye. 4013

Kiváló klimatikus gyógyhely — balzsamos fenyves leve-
gővel, meleg alhavasi égéllyel. Meleg, jódos, sós, vasas
szénsavdús ivó és fürdőforrások. Tükör, salon, por-
cellánkád-fürdők — fenyőtűkivonat és vaslápfürdők;
vízgyógyintézet, massage, méh-zuhanyzó és belégző
(inhalatio) termék. Tej- és savókúra. Felséges nyári tartó-
zkodási hely. páratlanul szép kirándulási helyekkel (Szent-
Annató, torjai Büdös barlang). Előnyös: üdülőknak,
vérszegénység, sápkór, kezdődő tüdővész, görvély, bőr-
és bujakorban, a lég és emésztő utak hurutos bántal-
maiban, tüdőlégdag, asthmaticus rohamok, idegesség
és ideggyengeségben szenvedőknek, elgyengült férfierő-
nél s legkiváltképen a méh és hüvely idült toboos és huru-
tos bántalmainál. Posta-távirda helyben. Menettérti jegyek
33% árleengedéssel a m. k. államvasutak Brassó állomásá-
hoz. Bővebb felvilágosítással s fűrdőleirással szivesen szolgál
Dr. Veress Sándor fürdőorvos s a fűrdőbiztosi hivatal.

VASÁRNAPI UJSÁG

27. SZÁM. 1889. BUDAPEST, JULIUS 7. XXXVI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: fél évre — 6 • Csepán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
telévre — 4 • Csepán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt
telévre — 3 • Készenléti előfizetéshez a postailag
meghatározott viteldíj is eszótandó

A HOL KOSSUTH LAJOS LAKIK.

Külföldön járó magyar ember, ha csak utja
arra felé vitte, ritkán mulasztotta el meg-
látogatni a nagy hontalant eddig is, a ki
most már a törvény értelmében is joggal fogja
annak mondhatni magát, ez idén járván le az a
tiz esztendő, melyen belől a külföldön élő ma-
gyaroknak valamely osztrák-magyar hatóság nál
kellett jelentkezniök s nyilatkozniök, hogy ho-
nosságukat meg kívánják tartani. Kossuth La-
josra erkölcsi lehetetlenség lett volna ezt meg-
tenni, mert ezzel összeütközésbe jött volna egész
multjával.

előtt az olasz király székhelye s Olaszország fő-
városa volt.
A villafrancai béke után, melylyel a magyar
függetlenség kérdése elejtettet, megszakította
összeköttetését a politikai tényezőkkel s csak
1866-ban vette föl ismét, hogy aztán végkép
Midőn sorsának e hü osztályosát elragadá

KOSSUTH LAJOS. Kimmach László rajza.

Most a mikor aztán törvényszerű alapon
mondhatja magát hontalannak s mondja is leg-
utóbbi levelében, hogy mig azelőtt csak a «ha-
talam számüzöttje» volt, most a «nemzet szám-
üzöttje», ugy látszik, mintha a magyar nemzet
tiltakozni akarna e fölfogás ellen, s nem ugy,
mint eddig, egyenként és szórványosan, hanem
egész tömegekben zárandokolnak Kossuth La-
joshoz a magyarok, hogy őt kegyeles ragasz-
kodásukról, szeretetükről biztosítsák s megmu-
tassák, hogy nincs, nem lehet olyan emberi ha-
talam, nevezék bár törvénynek, mely Kossuth
Lajost a magyar nemzet szívéből számkivetni
bírná s elérné azt, hogy ez a nép ne tekintse
őt a magáénak, büszkeségének, őszinte tisztelete
drága tárgyának.

Azoknak legnagyobb része, a kik társaságban
indulnak meglátogatni a párisi világkiállítást,
Olaszország felé veszi útját, hogy meglátogassa
Turinban a nagy remetét s biztosítsa őt a ma-
gyar nemzet változatlan érzelmeiről. A magyar
népek minden osztálya képviselve van a látó-
gatók csoportjaiban rang- és pártkülönbség nél-
kül, számos állami hivatalnok is, bizonyosságul
annak, hogy még a kormánykörök is terméste-
tesnek találják, ha magyar ember megviszi tisz-
telete adóját ahhoz a férfihoz, a kinek hazája
történetében oly rendkívüli szerep jutott s a ki
ugy szellemi, mint jellembeli nagy tulajdonai-
val még az idegen világnak is tiszteletet paran-
csol, nemhogy a saját honfitársainak.

Kossuth Lajos épen harmincz éve lakik Olasz-
országban. 1859-ben jött oda Angliából, hogy a
magyar függetlenség ügyét összekösse az akkor
érvényesülni kezdő olasz egységi törekvésekkel.
Eleinte Genuában lakott, de csakhamar Turinba
tette át lakását, mely város Róma megszállása